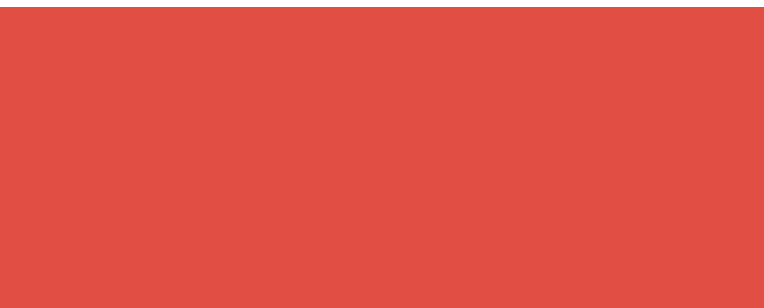

passend onderwijs
BARNEVELD-VEENENDAAL

onder steunings plan

2022-2026

met andere ogen:
ik zie jou!

www.pobv.nl

Colofon

Het Samenwerkingsverband 25-11 wordt gevormd door acht scholen voor Voortgezet en Speciaal Onderwijs. De volgende scholen zijn aangesloten:

In Barneveld:

- De Meerwaarde, Rietberglaan 6
- Johannes Fontanus College, Wethouder Rebellaan 135
- J.H. Donnerschool, Schoonderbekerweg 45, De Glind

In Veenendaal:

- CSV Het Perron, Sportlaan 11-13
- Christelijk Lyceum Veenendaal, Kerkewijk 149
- Rembrandt College, Rembrandtlaan 2
- Ichthus College, Vondellaan 4
- De Blink, Sterke Arm 2A

Bezoekadres:

Samenwerkingsverband POBV (25-11)
Ronde Erf 6
3902 CZ Veenendaal
T: 085 0439610
I: www.pobv.nl
E: info@pobv.nl

Maatschappelijke opdracht

Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Barneveld – Veenendaal stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen (geciteerd uit Wet Passend Onderwijs, art. 17a, lid 2). Het samenwerkingsverband draagt verantwoordelijkheid voor een passende plek in het onderwijs voor iedere leerling binnen het SWV. Wij gaan over alle vormen van (extra) onderwijsondersteuning die kunnen bijdragen aan een succesvolle schoolloopbaan. Wij werken aan een dekkend aanbod voor alle leerlingen die in de regio Barneveld, Veenendaal, Renswoude en Scherpenzeel wonen en die vallen in de doelgroep van het voortgezet (speciaal) onderwijs.

Het bestuur van het samenwerkingsverband bestaat uit een toezicht-houdend deel en een uitvoerend deel. Het dagelijks bestuur ligt in handen van de directeur-bestuurder. Het toezichthoudend bestuur wordt gevormd door de acht schoolbesturen onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Op deze wijze is het SWV zowel bestuurlijk (in gericht op samenwerken, alsook in de uitvoering gericht op onderlinge verantwoording.

Vanaf 1 maart 2022 zijn de medewerkers van het loket, de ambulante dienst en de bovenschoolse voorzieningen in dienst bij het SWV. Hiermee hebben alle medewerkers dezelfde formele werkgever en komt een einde aan de verschillen in arbeidsvoorwaarden tussen de medewerkers van het SWV die eerder allemaal verschillende (formele) werkgevers hadden (de scholen).

Inhoud

Inhoud			
Colofon	2		
Maatschappelijke opdracht	2		
Voorwoord	9		
Met andere ogen: ik zie jou!	10		
Opbouw van dit ondersteuningsplan	12		
Terugblik 2019-2022	15		
Een eigen geluid	16		
Evaluatie passend onderwijs	16		
Conclusies en aanbevelingen	17		
Vooruitkijken naar 2022-2026	19		
Wat ziet u van ons?	20		
Wat zien wij?	21		
Programmalijn 1 Voorzien in ondersteuning in de scholen	25		
Inleiding	26		
Definitie Ondersteuning	27		
Realisatie van de basisondersteuning	27		
Dekkend aanbod	27		
<i>Hoog- en meerbegaafde leerlingen</i>	28		
<i>Nieuwkomers in het Onderwijs</i>	28		
<i>Experimentenregeling</i>	29		
Taak van het SWV in de realisatie van basisondersteuning	29		
<i>TLV VSO</i>	29		
<i>TLV Praktijk onderwijs</i>	30		
<i>LWOO</i>	30		
Samenwerking met ouders	31		
Programmalijn 2 Doorzien - Extra ondersteuning	33		
Inleiding	34		
Bovenschoolse voorzieningen	34		
Ambulante begeleiding	36		
Adviestrajecten	36		
Samenwerking Onderwijs – jeugdhulpaanbieders	36		
Maatwerk	37		
Programmalijn 3 Uitzien - Innovatie en projecten	39		
Inleiding	40		
Actualiteit	40		
Innovatie en projecten	40		
<i>Experimentenregeling</i>	40		
Inspiratiepanels	41		
Programmalijn 4 Overzien - Regionale samenwerking	43		
Inleiding	44		
Regionale samenwerking regio FoodValley	44		
		<i>In het kort</i>	45
		Samenwerking bij schakelmomenten	45
		Afstemming met gemeenten	46
		Thuiszitters	46
		Samenwerking met jeugdhulp	47
		Afstemming collega samenwerkingsverbanden	47
		Afstemming CJG	48
		Programmalijn 5 Inzien - Besturen, kwaliteit en ambities	49
		Inleiding	50
		Governance	50
		Sturingsmechanismen	50
		Rol en verantwoordelijkheden directeurencollectief	51
		Kwaliteitsmanagement	51
		Beleidsontwikkeling en kaderstelling	53
		Planning en Control	53
		Personeel	54
		Huisvesting	55
		Communicatie	55
		Bijlage Terugblik 2019-2022: nadere toelichting op een aantal onderdelen	56
		Evaluatie basisondersteuning	56
		Kwaliteitsmanagement	56
		Met andere ogen	57
		Bijlage Arrangementen Nieuwkomers	59
		Bijlage Arrangementen Meer- en hoogbegaafde leerlingen	60
		Bijlage Toelichting schoolpilots	61

In het verleden
ligt het heden,
in het nu
wat komen zal

- Willem Bilderdijk

Voorwoord

Met andere ogen: ik zie jou!

In de periode van 2022-2026 bouwen we de basis, die we in de afgelopen jaren gelegd hebben, verder uit. Met gepaste trots en dankbaarheid kijken we terug op wat we met elkaar hebben weten te bereiken in de jaren tussen 2014 en 2021:

- de scholen in ons samenwerkingsverband werken met elkaar samen,
- we hebben een gezamenlijke afspraak over wat elke school minimaal aan ondersteuning biedt,
- we hebben bovenschoolse voorzieningen waar leerlingen tijdelijk opgevangen en begeleid worden, > onze samenwerking met gemeenten en jeugdhulp is versterkt,
- we hebben als partners in het veld geleerd om elkaar tijdig te betrekken bij een leerling,
- we zijn inspiratieregio in Aanpak Met andere Ogen,
- we hebben een regionale focus agenda waar 7 gemeenten en 5 samenwerkingsverbanden gezamenlijk mee aan de slag gaan

Wat een prachtige oogst om op terug te kijken. En tegelijk: er is nog zoveel te doen!

In 2019 werd de invoering van Passend Onderwijs politiek geëvalueerd en volgde er een toekomst agenda voor passend onderwijs. Sindsdien verschenen een aantal notities namens de minister die sterk uitvoeringsgericht zijn en moeilijk in te passen in de groei en ontwikkeling van ons eigen samenwerkingsverband.

In relatie tot deze praktijk vraag ik aandacht voor de oproep die de minister van Staat in 2018 verwoordde in zijn boekje met de veelzeggende titel “Groter denken, kleiner doen”.

Hij roept op om het politieke toneel beter af te stemmen op wat binnen de samenleving, de democratie, de rechtsorde leeft. Hij stelt daarin dat professionals op de werkvloer passie hebben voor hun werk, maar dat die passie leidt tot acceptatie van beperkingen die zij in de uitvoering van hun werk ondervinden. Omdat zij zich als individu machteloos voelen tegenover het systeem. Onmachtig om te doen wat in individuele gevallen nodig is (pag. 77).

“Strijd om meer ruimte voor het uitoefenen van het eigen vak is niet uitzichtloos, als die maar gemeenschappelijk gevoerd wordt” (pag. 78). Er moet ruimte zijn voor

individuele aandacht aan de leerling. Er komt ruimte als het om concrete problemen gaat, die voor leerlingen en ouders herkenbaar zijn. Er komt meer ruimte voor professionals als er een duidelijk maximum is aan de tijd die zij aan hun eigenlijke taak mogen onttrekken voor administratie en andere aanvullende verplichtingen (pag. 81).

Binnen het directiecollectief van ons samenwerkingsverband, zie ik in de praktijk dat we verder komen als we gemeenschappelijk optrekken. Er zijn grote opdrachten, waaronder het antwoord op de effecten van de pandemie en lange perioden van thuisonderwijs, het leraren tekort, de verwachtingen vanuit de maatschappij in wat er mogelijk is binnen het onderwijs.

Zien we deze opdrachten als problemen die vragen om een oplossing? Of zijn we in staat om die situaties te benoemen als “spanningen” die een “spanningsveld” oproepen en waar een bepaalde tijd voor nodig is om de spanning op te heffen of te verwerken? Dat zou al een hele opluchting zijn voor een leerling, omdat verwerkingstijd al heel individueel bepaald wordt. Tegelijkertijd geeft dit ons als collectief tijd en ruimte om ons in een gewenste richting te bewegen met ontwikkelperspectief.

Er zijn mooie kansen om het vak van onderwijzer terug te geven aan professional voor de klas. Hoe groot was het uitgesproken vertrouwen in de professionaliteit van leerkrachten bij de examenresultaten van 2020. Daar was niet het centraal schriftelijk examen leidend, maar het vermogen om leervorderingen en persoonlijke ontwikkeling van leerlingen te beoordelen. Een groot compliment dat evaluatie en bezinning vraagt.

We willen ons daarom graag richten op de leerling en de professional voor de klas. We merkten tijdens de inspiratiegesprekken die we tijdens het voorjaar van 2021 voerden met ouders, (zorg)docenten, onze medewerkers van de ambulante dienst, de directie van onze scholen, medewerkers in het veld om ons heen dat het dáár uiteindelijk om draait: zie je mij als leerling, zie je mij als professional.

Deze inspiratie en de opbrengsten uit de gesprekken nemen we mee in de ambities waar we ons aan willen verbinden in de komende periode. Dóórwerken aan al die dingen die er nog te doen zijn.

Alle ambities vertrekken vanuit deze grondhouding: we zien de leerlingen waar we bij betrokken raken. We zien

ze als mens, als volwassene in wording, waar we een tijdje mee op mogen trekken. De ouders/ verzorgers van deze leerlingen zijn in deze periode onze gelijkwaardige partners, waar we mee samen werken bij het begeleiden van leerlingen.

Onze grondhouding: “ik zie jou”. Dat is anders dan “bekijk het maar of ik zie het wel”. Je wilt toch niet bekeken worden? Je wilt gezien worden! Dat geldt voor onze leerlingen en ouders, en ook voor de medewerkers binnen ons samenwerkingsverband.

Vanuit dat gegeven zien we met vertrouwen uit naar wat komen gaat. Laten we in verbinding blijven. Samen krijgen we voor elkaar. Wie denkt in mogelijkheden maakt het heden mogelijk

Pieter van Dijk, directeur-bestuurder

Barneveld-Veenendaal, februari 2022

Opbouw van dit ondersteuningsplan

Vanuit onze grondhouding en de daarop gebaseerde richtingwijzers hebben we met elkaar dit ondersteuningsplan geschreven. Samen werken we aan onze missie: 'Iedere leerling een passende plek'.

Wanneer we spreken over samenwerkingsverband, bedoelen we *zowel* de netwerkorganisatie van alle aangesloten scholen *als* het kantoor. In dit ondersteuningsplan wordt bij alle resultaatgebieden steeds aangegeven op welk niveau de uitvoering plaatsvindt: de scholen of het kantoor. Met kantoor bedoelen we in dit geval het loket, de ambulante dienst of de bovenschoolse voorzieningen.

Dit ondersteuningsplan is opgebouwd rondom vijf programmalijnen waarin onze ambities en activiteiten beschreven worden. De vijf programmalijnen stellen ons in staat het beleid overzichtelijk te houden, evenals de daarmee verbonden financiële planning. We spreken over programma's omdat die vragen om een ontwerp, afstemming, implementatie, uitvoering, evaluatie en bijstelling. Programma 5 is gericht op innovatie en ontwikkeling. Thema's die in dat programma ontstaan, zouden na evaluatie en conclusies een plek moeten kunnen krijgen in bestaand beleid in programma 1, 2 of 3.

Bij ieder programma geven we als resultaatgebied aan waar we op aangesproken mogen worden in 2026.

Dit ondersteuningsplan is het strategisch beleidsdocument voor de periode 2022-2026. De missie, visie en ambities van het swv vertalen we in dit document naar (zowel kwalitatieve als kwantitatieve) resultaatgebieden, indicatoren en beheersmaatregelen.

Dit document staat niet op zichzelf. Het is onlosmakelijk verbonden met onderstaande documenten:

- **Meerjarenbegroting:** In de meerjarenbegroting worden meerjarige financiële effecten zichtbaar die het resultaat zijn van de uitvoering van het meerjarenbeleid gebaseerd op het ondersteuningsplan.
- **Activiteitenplan:** Ieder jaar vertalen we de resultaatgebieden uit het ondersteuningsplan per programmalijn naar concrete doelen en activiteiten voor een planperiode van 18 maanden.
- **Jaarbegroting:** In de jaarbegroting worden de doelen en activiteiten uit het activiteitenplan omgezet in

financiële doelstellingen voor 1 jaar. Deze worden afgeleid uit de meerjarenbegroting.

- **Jaarverslag:** het jaarverslag is de verantwoording van de activiteiten gedurende één kalenderjaar. Deze verantwoording leggen we af ten opzichte van elkaar als collectief. En tevens ten opzichte van de ouders en strategische partners. Zij biedt ruimte voor reflectie op de doelstellingen en activiteiten zoals geformuleerd in het activiteitenplan. Deze worden geëvalueerd als opmaat naar de daaropvolgende planperiode.
- **Jaarrekening:** de financiële verantwoording hoort bij het jaarverslag. Deze laat zien wat de verbinding is tussen de effecten van het gevoerde beleid en de financiële resultaten. Er wordt verantwoording afgelegd per programmalijn voor de financiële doelstellingen en (doelmatige en rechtmatige) bestedingen van middelen in het afgelopen jaar.
- **Risico Inventarisatie & Evaluatie:** periodiek uitgevoerde risico-analyse onder deelnemende scholen, interne kantoororganisatie van het samenwerkingsverband en externe stakeholders.
- **Kwaliteitshandboek:** overkoepelend kwaliteitsbeleidsplan. In dit handboek wordt beschreven hoe het samenwerkingsverband de doelstellingen uit bovenstaande documenten (in samenhang met elkaar) gaat volgen, evalueren en bijstellen. In het handboek kwaliteitsmanagement worden geen concrete indicatoren benoemd. Het geeft antwoord op het 'hoe' van het meetbaar maken van doelstellingen en ambities. De concrete indicatoren worden benoemd in het activiteitenplan van ieder jaar.

Vanuit verbinding met
elkaar kunnen we naar een
gezamenlijke horizon kijken

Terugblik
2019-2022

Een eigen geluid

Vanaf de invoering van de Wet Passend Onderwijs in 2014 tot het ondersteuningsplan van 2019 werkte het samenwerkingsverband met een 'meerdelig' plan. De ondersteuning zoals die op de scholen plaatsvond werd samengebracht in een document waarin alle producten en activiteiten van alle scholen een plek moesten krijgen. Er was sprake van een bewust beleidsarm opgesteld plan, met nadruk op afspraken over een verdeelmodel van de ondersteuningsmiddelen (ook wel: schoolmodel).

In het plan van 2019 kregen ambities een plaats, werd uitgesproken wat partijen van het samenwerkingsverband mochten verwachten en wat vice versa de verwachting was. Een eerste aanzet voor het opzetten van beleid was een feit. Met deze aanzet is ook de beweging ingezet naar een daadwerkelijk collectieve aanpak van de maatschappelijke opdracht voor passend onderwijs.

Met de overeenstemming over het meerjarenbeleid ontstond ruimte om te bouwen aan een dienstbare organisatie, die kon gaan bijdragen aan de realisatie van de ambities van het collectief (ook wel: hybride-model).

Het plan werd opgesteld met medewerking van eigen medewerkers van het kantoor, zorgcoördinatoren en de ondersteuningsplanraad. Vervolgens hebben we gedurende de kalenderjaren aan de realisatie kunnen werken met een vast team medewerkers en een goede en stabiele vertegenwoordiging van schoolleiders, besturen, zorgcoördinatoren en ouders.

De continuïteit van de medewerkers en de in het dagelijks werk geleverde kwaliteit, is een belangrijke sleutel voor het welslagen van de uitvoering.

Vaste, eigen medewerkers en een goede relatie op alle niveaus met de scholen en netwerk partners zijn andere essentiële sleutels voor succes.

Dat we in de regio al zoveel jaren met dezelfde mensen hebben mogen en kunnen samenwerken heeft er direct aan bijgedragen dat we een eigen geluid laten horen binnen de regio Food Valley. In de praktijk wordt dit zichtbaar in maatwerk-trajecten, passende advise

ring en tijdige ondersteuning in de scholen en op locaties waar de leerling aanwezig is.

Hiermee lijkt een expertisemodel een volgende stap te worden. Dat is niet de opzet van het beleid. Daar waar we gezamenlijke ambities formuleren, biedt de ondersteuning vanuit het kantoor de mogelijkheid om klein te beginnen. In de tijd dat we doen wat nodig is, hebben scholen gelegenheid zich voor te bereiden om het ondersteuningsaanbod binnen de schoolorganisatie vorm te geven.

Evaluatie passend onderwijs

In november 2019 is het eindrapport over Passend Onderwijs naar de Tweede Kamer gestuurd en is richting gegeven aan het brede maatschappelijk debat over Passend Onderwijs. In 2018 en 2019 zijn verscheidene veldbijeenkomsten georganiseerd door een consortium van samenwerkende instanties. Na de politieke evaluatie van het eindrapport, kon begin 2020 een start gemaakt worden met het concretiseren van de ontwikkelagenda Passend Onderwijs. Onderwerpen als 'meer inclusie', 'sterkere samenwerking', 'normaliseren', 'goed bestuur', 'recht doen aan (regionale) verschillen' worden meer en meer uitgewerkt naar strategisch beleid.

De start van de uitwerking van de toekomstagenda werd ernstig gehinderd doordat bijeenkomsten digitaal werden georganiseerd. Ondanks de gebrekkige ervaring met de online platforms voor bijeenkomsten en vergaderingen, is getracht er het beste van te maken. Er waren dus minder fysieke ontmoetingen, maar daarnaast was er ook beperkte beschikbaarheid aan menskracht. Iedereen moest immers een antwoord vinden op de wereldwijde effecten van COVID-19. De evaluatie maakte echter duidelijk dat de conclusies niet leidden tot wijzigingen in het stelsel. De invoering van passend onderwijs krijgt meer tijd om effecten van beleid zichtbaar te maken en door te laten werken in de praktijk.

Voor het bestuur van het Samenwerkingsverband POBV heeft dit onder andere geleid tot:

- het in kaart brengen van de risico's
- het uitvoeren van onderzoek naar gewenste

ontwikkelingen ten aanzien van een duurzame inrichting van het samenwerkingsverband

- het uitdiepen van een aantal thema's (waaronder basisondersteuning en governance)

Op basis van het onderzoek is besloten een personele organisatie voor het samenwerkingsverband in te richten. Een kleinschalige, flexibele organisatie kan zich richten op de kerntaken. Een slagvaardige organisatie met voldoende menskracht draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen.

Het uitdiepen van het thema governance ging gepaard met een interne evaluatie van de samenwerking op toezichthoudend niveau. Besloten is tot het uitvoeren van onafhankelijk toezicht op het dagelijks bestuur.

Een aanvullende toelichting op een aantal specifieke activiteiten in de periode 2019-2022 vindt u achterin dit document. [Zie Bijlage Terugblik 2019-2022: nadere toelichting op een aantal onderdelen.](#)

Conclusies en aanbevelingen

De ontwikkeling van het samenwerkingsverband tussen 2018 en 2021 is waarderend onderzoekend tot stand gekomen. Met name de recent uitgevoerde enquête naar de basisondersteuning én de inventarisatie in het kader van het nationaal plan onderwijsontwikkeling geven richting aan het onderzoeken en volgen van een aantal zaken die de komende jaren op de agenda staan. De directeurs van de scholen hebben uitgesproken dat een aantal onderwerpen zich leent om als collectief aan te vliegen. Denk aan het delen van expertise op specifieke ondersteuningsgebieden, maar ook als het gaat om het vergroten van vaardigheden. Kortom, op bepaalde gebieden is een gezamenlijke professionaliseringsagenda zeer gewenst. In de activiteitenplanning komt terug aan welke onderwerpen in dit opzicht aandacht wordt besteed.

Normaliseren vraagt om je
niet te richten op het gemiddelde
en meest voorkomende

-bron: bestuurlijk deelnemer "Met andere ogen"

Vooruitkijken
naar 2022-2026

Het is van groot belang aan doelstellingen en ambities te werken vanuit de juiste grondhouding. In onze dagelijkse praktijk laten we merken dat kinderen gezien worden, inclusief hun ouders. Tegelijkertijd mag ook de professional voor de klas, in de school of in een ondersteuningssituatie, zich gezien weten in zijn betrokkenheid.

Voordat we u meenemen in wat we willen bereiken en wie we daarvoor nodig hebben, staan we graag stil bij het waarom en hoe.

Een waardevol leven is een verzameling van kostbare momenten waar je dankbaar voor mag zijn.

Als samenwerkingsverband willen we een bijdrage leveren aan het realiseren van een waardevol leven voor de leerlingen in ons werkgebied. Hoe groeit een kind gezond op? Krijgt het de kans zich optimaal te ontwikkelen? Welke bijdrage levert het onderwijs daaraan?

Waar nodig bieden we hun de ondersteuning om zich optimaal te ontwikkelen met een eigen toekomstperspectief.

Hiervoor zijn richtingwijzers nodig, die we hebben samengevat in leidende principes:

- Gelijk is ongelijk
- Iedere leerling een passende plek
- Met elkaar krijgen we voor elkaar
- We kijken met andere ogen, door de ogen van....
- Zo thuis nabij mogelijk
- Gewoon waar het kan, speciaal waar dat nodig is

Wat ziet u van ons?

Op welke wijze komen onze leidende principes tot uiting in ons denken en handelen? We verduidelijken dat graag, zodat verwachtingen duidelijk zijn voor onze leerlingen, de ouders, collega's, stakeholders en onszelf. Hier mogen we op aangesproken worden.

- De bedoeling achter onze leidende principes formuleren we steeds helder in onze gesprekken en correspondentie.
- Leerlingen en (stief- en pleeg)ouders hebben zelf de meeste ervaring met hun eigen situatie. Daarom moet hun verhaal aan bod komen. We vragen de school ons zoveel mogelijk te informeren, ook vanuit dit perspectief. Bij verschil in zienswijze luisteren we naar beide verhalen en nemen we beide zienswijzen mee bij het vormgeven van oplossingen en begeleidingsprocessen.
- Drie vragen staan daarbij centraal:
 - Wat heeft de leerling eraan?
 - Is het uitvoerbaar voor de docent in de klas?
 - Welke aandacht voor de oplossing is nodig van de thuissituatie? En is dat haalbaar en uitvoerbaar?
- Wij voelen ons verantwoordelijk voor alle leerlingen die wonen in het postcodegebied van de gemeenten en voor de leerlingen die onderwijs volgen op één van onze scholen.
- Wij werken aan een dekkend aanbod van voorzieningen om onderwijs te volgen en ondersteuning te bieden. Als we dit niet alleen kunnen, of als het niet lukt binnen onze werkregio, maken we afspraken met naburige samenwerkingsverbanden.
- Oplossingen voor leerlingen zoeken we zo thuis- en schoolnabij als mogelijk is. Hierbij maakt het voor leerlingen niet uit of ze in stedelijke gebieden of in dorpskernen wonen.
- Met alle scholen samen werken we aan het realiseren van passend onderwijs. Het ondersteuningsaanbod is zo toegankelijk mogelijk voor de eigen leerlingen van de school en waar nodig voor leerlingen van andere scholen. Het aanbod van specialistische ondersteuning blijft beschikbaar voor leerlingen die dat nodig hebben om zich goed te kunnen ontwikkelen.
- We kunnen het niet alleen. Daarom werken we samen met gemeenten en jeugdhulpverleners.
- In deze samenwerking is het van belang dat alle partijen hun werk goed kunnen doen. Daarom in-

formeren we elkaar tijdig over de leerlingen bij wie we betrokken zijn.

- Het onderwijsaanbod wordt zoveel mogelijk binnen schoolgebouwen gerealiseerd. Waar dat voor de leerling nodig is, wordt 'onderwijs op locatie' georganiseerd. Op deze manier brengen we het onderwijs naar de leerling. In deze gevallen neemt altijd een van onze scholen voor regulier onderwijs verantwoordelijkheid voor het onderwijsaanbod aan de leerling. Geld, expertise en ondersteuning volgen dus de leerling.
- Binnen het samenwerkingsverband maken we gebruik van elkaars kennis en vaardigheden. Alleen wanneer onze eigen mensen daarin niet kunnen voorzien, wordt gebruik gemaakt van externe inhuur / dienstverlening.
- Bij het toekennen van arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen maken we gebruik van transparante en herleidbare criteria. We maken het onderwijs zo passend mogelijk voor iedere leerling. Dat houdt in dat leerlingen de ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben en dat daarvoor de bekostiging beschikbaar gesteld wordt die daarvoor nodig is.
- Wij hebben voor de inrichting gekozen voor het schoolmodel. In de praktijk vullen we dit aan met elementen uit het expertise én leerlingmodel. Daarmee is er sprake van een hybride model. Van ons 'kantoor' verwachten wij onafhankelijke expertise, die aanvullend is op en overstijgend aan het ondersteuningsaanbod van de scholen. We werken aan een flexibele en schaalbare organisatie die continuïteit en professionaliteit kan bieden, we sturen op het aantal mensen dat nodig is.
- Schoolbesturen nemen deel aan het toezichthouden vanuit strategisch partnerschap en wensen uitdrukkelijk een waarden gedreven toezichthouder te zijn en elkaar op grond van Policy Governance speelruimte te geven.
- Wij houden onze blik (ook) op de toekomst gericht. Vanuit onze unieke positie dragen we bij aan innovatie, verbinding en ontwikkeling in de regio.

"In het verleden ligt het heden, in het nu wat komen zal"

- Willem Bilderdijk

Wat zien wij?

Sinds het vroege voorjaar van 2020 worden we geconfronteerd met de corona-pandemie. En waar we eerst dachten dat een tijdelijke lockdown van drie weken ons van de ergste gevolgen af zou helpen, moeten we in het voorjaar van 2022 constateren dat deze pandemie ons alle dagen laat zien dat het leven niet zo maakbaar is als we tijdenlang wellicht verondersteld hebben.

In 2020 namen we ons voor de leerlingen voor te leven dat het leven niet maakbaar is; dat lesstof belangrijk is, maar welbevinden nog belangrijker; dat we leerlingen moeten ondersteunen om deze periode goed door te komen.

In het voorjaar van 2021 zijn na diverse maatregelen NPO-gelden beschikbaar gekomen. Per school(bestuur) worden keuzes gemaakt voor de inzet hiervan, waaronder ook het bestrijden van opgelopen achterstanden.

Schooljaar 2021-2022 wordt opnieuw een schooljaar met coronaperikelen. Veelal pakken de scholen de draad weer op met hun lesplanningen. Geconstateerd wordt dat leerlingen achterstanden opgelopen hebben. De leerlingen die in 2021-2022 hun eindexamen doen, hebben tijdens hun hele bovenbouwperiode de gevolgen ondervonden van de pandemie. Begin 2022 wordt bekend dat voor deze leerlingen dezelfde aanpassingen aan de examenregels zullen gelden als voor de leerlingen die in 2021 examen gedaan hebben. Leerlingen (en onderwijzend personeel) geven aan last te hebben van de prestatiedruk, die een negatieve invloed heeft op hun welbevinden.

In oktober 2021 verschijnt een publicatie van de Inspectie van het Onderwijs waarin de gevolgen van zestien maanden corona in het onderwijs, onderzocht en benoemd worden, zie: onderwijsinspectie.nl

Er is al veel geschreven over leerachterstanden bij leerlingen. Een kwart van alle ondervraagde leerlingen maakt zich er zorgen over of ze die nog wel kunnen inhalen. Uit het onderzoek blijkt dat ook bestuurders, schoolleiders en docenten zich zorgen maken over blijvende achterstanden voor groepen leerlingen. Groter nog dan de leerachterstanden zijn echter de zorgen over de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motivatie van leerlingen. In hetzelfde onderzoek gaven

bestuurders, schoolleiders en docenten aan dat deze periode een zware wissel heeft getrokken op het personeel. De werkdruk is in schooljaar 2020-2021 een grote zorg geweest. Er is toename van stressverschijnselen en afname van welbevinden onder het onderwijspersoneel. Tegelijk zien besturen ook een verhoogde betrokkenheid onder het onderwijspersoneel om de gevolgen van corona zo goed mogelijk beperkt te houden voor de leerlingen.

In oktober 2021 verschijnt een factsheet Mentaal Kapitaal van de Regionale Kenniswerkplaats Jeugd en Gezin Centraal, zie: jeugdengezincentraal.nl Daarin staat dat jongeren in toenemende mate schoolstress en prestatiedruk ervaren. Maar liefst één op de drie jongeren in het VO ervaart prestatiedruk. “De bevindingen van Mentaal Kapitaal suggereren dat de toenemende mentale druk en daaruit voortkomende schoolproblemen onder jongeren gevoed worden door een breed uitgedragen focus op prestatie en excellentie. De normen en waarden voor succes zijn verankerd in het onderwijssysteem, waar een sterke focus ligt op toetsing, cijfers en normeringen. Een leeromgeving waarin aandacht is voor het welbevinden en de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, waarin jongeren zich gezien en gewaardeerd voelen, waarin tijdige en adequate ondersteuning is voor jongeren die dat nodig hebben en passende oplossingen worden geboden voor jongeren die vastlopen, werd breed gedragen als voorwaarde voor een optimale leerontwikkeling. Dit vereist onderwijspersoneel met sterke pedagogische vaardigheden en kennis van gedrag die vroegtijdig kunnen signaleren en daar waar nodig maatwerk kunnen bieden.”

Concluderend wordt in de factsheet het volgende gesteld “Een belangrijke conclusie die kan worden getrokken uit de bevindingen van Mentaal Kapitaal is dat de wisselwerking tussen de zich ontwikkelende jongere en de verschillende contexten waarin de jongere is ingebed – gezin, klas, peercontext, wijk, school, maatschappij – cruciaal is in het verklaren en verminderen van schoolstress, prestatiedruk, schoolverzuim/ thuiszitten en schooluitval. Vanuit dat vertrekpunt is niet alleen een positieve en ondersteunende omgeving thuis en in de school belangrijk, maar ook een goede en efficiënte samenwerking tussen jongeren, ouders, school en hulpverlening. Wanneer alle betrokken partijen rondom een jongere met elkaar in verbinding staan en op de hoogte zijn van de afspraken die

zijn gemaakt, kunnen problemen tijdig worden gesignaleerd en escalatie worden voorkomen. Daarbij kan het helpen om één regisseur te hebben die overzicht houdt in het proces en knopen doorhakt. Ten slotte is het belangrijk dat ook naar jongeren zelf geluisterd wordt.”

In deze context zijn we begonnen aan het schrijven van ons nieuwe ondersteuningsplan. Vanaf het voorjaar van 2021 hebben we inspiratiegesprekken gevoerd met een brede mix van genodigden (ouders, (zorg) docenten, ambulante begeleiders, hulpverleners, gemeenten, CJG's, collega samenwerkingsverbanden).

Uit al deze gesprekken komt als overkoepelend thema naar boven hoe belangrijk het wordt gevonden om 'gezien' te worden. Dit geven ouders en leerlingen aan, maar ook de docenten en collega's die we gesproken hebben.

In zijn boek “De ontdekking van kwaliteit” schetst Andries Baart de presentiebenadering als benadering in zorg en welzijn waarin het draait om de relationele afstemming van hulp en steun op wat goed kan zijn voor de unieke ander die behoefte heeft aan ondersteuning. Daarbij gaat het om nabijheid en aandacht, het serieus nemen van de ander ook in zijn onbegrijpelijke gedrag, om radicale aansluiting en leefwereldgerichtheid, om zorgzaamheid in de volle zin van het woord en om het verlangen dat uitgaat naar de ander. In deze presentiebenadering vinden we de onderbouwing van onze grondhouding. Bij al onze beschouwingen en evaluaties over de kwaliteit van ons werk gaan we terug naar de essentie van waar we van betekenis dienen te zijn:

1. Ziet men mij staan?
2. Tellen mijn inzicht en voorkeuren?
3. Is er een eigen ruimte voor mij?

Allereerst is onze aandacht er uiteraard op gericht om voor iedere leerling in ons samenwerkingsverband een passende plek te vinden. Aansluitend bij ons leidend principe “met elkaar krijgen we voor elkaar” kunnen we vervolgens niet anders dan deze vragen ook toe te passen op de ouders van onze leerlingen, de docenten voor de klas en de collega's binnen en buiten ons SWV. In hetzelfde boek schetst Andries Baart dat het opleggen van teveel regels, richtlijnen en procedures een

negatieve invloed heeft op de kwaliteit van het werk van professionals. Praktische wijsheid wordt genoemd als sleutelbegrip voor kwaliteit. Door professionals toe te staan te mogen werken vanuit praktische wijsheid, ontstaat er ruimte om met regels te mogen spelen en variëren. Dit vanuit een intern geworteld besef van kwaliteitsbewustzijn. Het toestaan van praktische wijsheid, het creëren van 'professionele scharrelruimte' draagt bij aan het welbevinden en zelfbewustzijn van professionals. Je voelt je trots als je iets moeilijks voor elkaar krijgt door te mogen doen wat je beoordeelt als

noodzakelijk in die situatie voor deze leerling. Wanneer het lukt om daadwerkelijk voorbij het gedrag van de ander te kijken, is er sprake van eye openers. We kijken ineens door de ogen van... en zien welke achterliggende vraag of oorzaak er achter gedrag kan liggen. Vanuit dat gezichtspunt kunnen we kijken naar wat de ander daadwerkelijk nodig heeft. Dit zit vaker in kleinere dingen dan we gedacht hadden. De komende jaren zullen we deze grondhouding - 'Ik zie jou'- verder uitbouwen in onze dagelijkse activiteiten en zichtbaar maken in onze professionaliseringsagenda.

Normaliseren is oog hebben voor het dagelijks leven, ongeacht het kind en het gezin

- bron: bestuurlijk deelnemer 'Met andere ogen'

Programmalijn 1
Voorzien
in ondersteuning

zie: traumasensitiefonderwijs.com

We beschouwen de ouders van leerlingen als onze belangrijkste samenwerkingspartners. Ouders worden vroegtijdig betrokken bij (mogelijke hobbels in) de schoolloopbaan van hun kind. Zodra een leerling meer nodig heeft dan de basisondersteuning, wordt een Ontwikkelingsperspectief Plan (OPP) opgesteld door de school. Een voorbeeld van extra aanbod is ambulante begeleiding in de school. Bij iedere leerling met een OPP stemmen de ouders in met het handlingsgedeelte alvorens er gestart wordt met de begeleiding. Ouders en school werken als gelijkwaardige partners samen bij het ondersteunen van het onderwijs aan de leerling.

De ondersteuningscoördinatoren van de scholen zijn belangrijke schakels in het voorzien en organiseren van ondersteuning aan leerlingen. Tevens zijn zij het directe aanspreekpunt voor de loketcollega's van het samenwerkingsverband.

Het werk van de ondersteuningscoördinatoren is uitgebreid en complex. De coronaperikelen hebben bijgedragen aan een verzwaring van hun takenpakket.

Docenten zijn een belangrijke partij in de uitvoering van passend onderwijs. Het meeste werk gebeurt in en voor de klas. Diverse leerlingen hebben voortdurend veranderende en vaak meer complexe ondersteuningsvragen. Van docenten wordt steeds meer gevraagd passend onderwijs te bieden aan deze leerlingen. Het onderwijs is één van de sectoren waarin werkstress de belangrijkste oorzaak is voor ziekteverzuim. Daarom is het belangrijk dat er preventief naar de oorzaken van deze werkstress gekeken wordt en dat de leerkrachten gezien worden (Kaaij & de Kruif, 1998).

Het is goed dat er wederzijdse betrokkenheid is vanuit ouders en leerkrachten. Beide partijen hebben het beste met de leerling voor en hebben elkaar hierin nodig. Zij zijn pedagogische partners die een cruciale rol spelen in de ontwikkeling en opvoeding van de leerling. Dat vraagt een gelijkwaardige relatie waarin de expertise en ervaring van de ouder en de leerkracht bij elkaar worden gebracht. In de praktijk kan juist die

wederzijdse betrokkenheid en zorg tot spanning tussen ouders en de school leiden, zie: drivesatschool.nl

Vanuit deze context en het belang van het daadwerkelijk kunnen zien van alle betrokkenen in en rondom het onderwijsproces, willen we de komende jaren onze grondhouding 'Ik zie jou' verder uitbouwen. Zowel vanuit het kantoor als vanuit de scholen zullen wij met elkaar optrekken om alle collega's in het samenwerkingsverband op passende wijze te voorzien van expertise, ondersteuning en oefenruimte voor deze grondhouding.

¹ Kaaij, H. & Kruif, de, F. (1998). *Werkdruk en Werkstress*. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer

Definitie Ondersteuning

Na de eerste jaren passend onderwijs hebben we elkaar als scholen steeds beter leren kennen op ondersteuningsgebied. Ook hebben we er meer behoefte aan de basisondersteuning herkenbaar en uniform te hanteren. Op basis van onze dagelijkse praktijk hebben we onze definitie opnieuw vastgesteld. De beknopte definitie van deze ondersteuning luidt als volgt:

Basisondersteuning:
Leergerichte ondersteuning die iedere school binnen het samenwerkingsverband aanbiedt.

- scholen passen deze basisondersteuning toe binnen hun eigen ondersteuningsstructuur, ten behoeve van de eigen doelgroep
- bekostiging vanuit OCW, naar schoolsoort aangevuld vanuit het SWV met ondersteuningsmiddelen

Ondersteuning specifieke doelgroepen:
Leergerichte ondersteuning op basis van schooleigen keuze

- scholen passen deze ondersteuning toe binnen hun eigen ondersteuningsstructuur, tbv de eigen doelgroep
- bekostiging vanuit de overheid
- aanvullende bekostiging vanuit het SWV, op grond van een toegekend arrangement

Extra Ondersteuning (zie verder in programmalijn 2):

Leer- en ontwikkelgerichte ondersteuning die de schoolcontext (mede)ondersteunt.

- bekostigd vanuit het SWV
- aanvullende bekostiging op grond van de jeugdwet of de WLZ

Realisatie van de basisondersteuning

De gedefinieerde basisondersteuning vraagt om een nadere toelichting, die we hieronder uitwerken. Elke school biedt ondersteuning op een aantal gebieden. De wijze waarop die ondersteuning geboden wordt, is verschillend en past bij de identiteit en het onderwijskundig concept van de betreffende school. Dit werkt een school uit in het Schoolondersteuningsprofiel (SOP).

In het SOP van iedere school wordt aangegeven welke ondersteuning de school kan bieden aan welke doelgroepen. Ook wordt aangegeven welke schooleigen keuzes de school gemaakt heeft voor het ondersteunen van specifieke doelgroepen, evenals de wijze waarop bekostiging ervan tot stand komt. Vanuit het SWV kunnen aanvullende arrangementen worden toegekend om de scholen bij de leergerichte ondersteuning voor deze doelgroepen te ondersteunen.

Dekkend aanbod

Als collectief werken de scholen van het SWV samen bij het vormgeven van een dekkend aanbod voor de leerlingen in onze regio. Dat realiseren we enerzijds door het doelgroepenbeleid dat de scholen voor hun eigen doelgroep hebben uitgewerkt. Voorbeelden van deze specifieke doelgroepen binnen ons SWV zijn:

- voortgezet speciaal onderwijs
- schakelklas sbo – pro
- leerweg ondersteunend onderwijs
- praktijkonderwijs
- vakmanschapsroute
- tijdelijke tussenvoorziening
- hoogbegaafdheid (-profiel school)
- internationale schakelklas

Jaarlijks wordt vanuit kantoor SWV in beeld gebracht

Inleiding

Programmalijn 1 beschrijft de basisondersteuning binnen de scholen van het samenwerkingsverband. De bestaande definitie uit 2019 voor basisondersteuning is in 2020 doorontwikkeld door het directeurencollectief. Dit heeft geleid tot een herijkte definitie, die op 21 september 2021 in een themabijeenkomst met directeuren en toezichthoudend bestuur is vastgesteld.

Het samenwerkingsverband als collectief heeft de opdracht te zorgen voor een dekkend onderwijsaanbod voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Bijvoorbeeld leerlingen met handicaps, psychische problemen of gedragsproblemen en ook leerlingen die hoogbegaafd zijn. Passend onderwijs vindt eerst en vooral plaats in de scholen, in de klassen. Verder is het belangrijk dat gekeken wordt naar de zienswijze, beleefswereld en inbreng van alle betrokkenen. Hierin vervult het samenwerkingsverband een adviserende rol, aanvullend op de aanwezige expertise in de scholen. In een aantal situaties hebben wij ook een bemiddelende en soms een beslissende rol.

Voor leerlingen met ingrijpende jeugdervaringen is het extra belangrijk dat scholen leerlingen een veilige plek bieden, waar ze met plezier naartoe gaan en waar ze zich zoveel mogelijk kunnen ontwikkelen en leren,

welke scholen de leerlingen uit ons werkgebied bezoeken en in hoeverre die school 'thuis nabij' is. Daaruit is gebleken dat voor specifieke doelgroepen het dekkend aanbod nog niet toereikend was. Hiervoor is beleid ontwikkeld voor hoog- en meerbegaafde leerlingen en nieuwkomers in het Onderwijs. In de periode van dit ondersteuningsplan worden op onderstaande resultaatgebieden activiteiten ontplooid.

Hoog- en meerbegaafde leerlingen

Voor veel leerlingen die (vermoedelijk) hoogbegaafd zijn, geldt dat de overstap van het primair onderwijs (PO) naar het voortgezet onderwijs (VO) een positieve invloed heeft op hun ontwikkeling. Deze groep leerlingen stroomt veelal in op havo/vwo-niveau, zodat tegemoet gekomen kan worden aan hun behoefte tot uitdagend onderwijs. Sommige (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen vragen echter meer ondersteuning dan het standaard aanbod binnen hun leerweg. Voor deze groep leerlingen is in samenwerking met de (in 2019 ingestelde) werkgroep Hoogbegaafdheid een aanbod van arrangementen ingericht om ook deze leerlingen zoveel mogelijk in staat te stellen hun schoolloopbaan thuis nabij in het VO te doorlopen en met positief resultaat af te ronden.

Deze arrangementen zijn een aanvulling op de basisondersteuning van de scholen en sluiten aan bij het aanbod dat op de scholen reeds aanwezig is voor (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen. Het doel van deze arrangementen is om elke leerling met (vermoedelijke) hoogbegaafdheid binnen ons SWV dezelfde ondersteuningsmogelijkheden te kunnen bieden. Tevens streven wij ernaar dat elke leerling, en dus ook (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgt.

De arrangementen zijn beschreven in de bijlage. Zie [Arrangementen Meer- en hoogbegaafde leerlingen](#).

Ten behoeve van de goede uitvoerbaarheid van de arrangementen en om te kunnen beschikken over voldoende kennis en expertise voor de ondersteuning van (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen, wordt vanuit het SWV een opleiding voor HB-specialisten gefaciliteerd in schooljaar 2021-2022.

Deze opleiding wordt gevolgd door zes deelnemers uit de scholen en het SWV, waardoor het totaal aantal

specialisten op het gebied van hoogbegaafdheid binnen het SWV op negen zal komen te staan.

Daarnaast worden twee groepen van maximaal zestien collega's opgeleid tot hoogbegaafdheidsdeskundige. Een groep wordt in het schooljaar 2021-2022 opgeleid. De tweede groep volgt in het schooljaar 2022-2023.

De scholing voor specialisten en deskundigen wordt verzorgd door Novilo. Daarnaast wordt in het schooljaar 2021-2022 gestart met voorlichting op alle scholen om de basiskennis op het gebied van hoogbegaafdheid te vergroten, waardoor met name de (h)erkenning van deze groep leerlingen wordt verbeterd. Deze voorlichting wordt gegeven door een hoogbegaafdheidsspecialist van het SWV en een hoogbegaafdheidsdeskundige en/of -specialist van de betreffende school.

De arrangementen hoogbegaafdheid zijn sinds het schooljaar 2021-2022 van kracht en aan te vragen via Kindkans. Vanaf schooljaar 2021-2022 monitort de werkgroep de uitvoerbaarheid en wenselijkheid van de arrangementen en doet indien nodig een voorstel voor aanpassing daarvan. Daarnaast wordt aan het eind van het schooljaar op basis van een analyse van de individuele arrangementen bekeken of het inzetten van groepsarrangementen wenselijk en noodzakelijk is.

Gedurende schooljaar 2021-2022 wordt ook verkend en uitgewerkt in welke vorm intervisie voor alle deskundigen en specialisten hoogbegaafdheid aangeboden kan worden, zodat binnen het SWV een sterk netwerk van kennis en expertise ontstaat en onderhouden blijft.

Nieuwkomers in het Onderwijs

Binnen het SWV zijn arrangementen beschikbaar voor de ondersteuning van nieuwkomers in de scholen. De arrangementen van het SWV sluiten aan op het programma dat de scholen in de basisondersteuning zelf geregeld hebben. De arrangementen zijn ontwikkeld als reactie op de door zorgcoördinatoren aangegeven werkdruk ten gevolge van het onderwijs aan nieuwkomers. Er is voor gekozen de arrangementen beschikbaar te stellen voor een bredere groep van nieuwkomers dan genoemd wordt in de officiële door DUO gehanteerde definitie 'Nieuwkomers'. In de afgelopen jaren zijn de arrangementen toegekend op leerlingniveau. Zodoende krijgen wij zicht

op de juiste verdeelsleutel waarmee het beschikbare budget vanuit het samenwerkingsverband voor nieuwkomers evenredig verdeeld kan worden over de V(S) O-scholen aan de hand van het aantal arrangementsaanvragen. Op basis daarvan wordt eind 2022 een vaste voet per school bepaald.

Binnen het SWV is een werkgroep Nieuwkomers actief met daarin deelnemers van de verschillende scholen vanuit verschillende disciplines (loketmedewerker SWV, directeur, teamleider, zorgcoördinator, NT2-coördinator). Deze werkgroep monitort de ontwikkelingen op het gebied van nieuwkomers en levert input voor de doorontwikkeling van de arrangementen voor nieuwkomers.

Om de expertise op het gebied van NT2-begeleiding binnen de VO-scholen te bevorderen, heeft het SWV een opleiding voor NT2-deskundigen gefaciliteerd en bekostigd. De scholen van het SWV hebben elk de gelegenheid gehad om twee medewerkers voor deze opleiding aan te melden.

In [bijlage Arrangementen Nieuwkomers](#) op pagina 59 is uitgewerkt welke arrangementen binnen het SWV beschikbaar zijn.

Op grond van een in 2021 afgenomen enquête onder de scholen van het SWV werken we de komende planperiode aan doorontwikkeling van het beleid Nieuwkomers op de volgende terreinen:

1. verdeling vaste voet budget nieuwkomers
2. samenstelling en rol werkgroep na schooljaar 2021-2022
3. opleiden NT2-deskundigen in scholen van het SWV
4. uitbreiding capaciteit NT2-specialist(en) binnen het SWV
5. professionalisering van NT2-deskundigen
6. ISK als Expertisecentrum

Experimentenregeling

Daarnaast wordt onder de vlag van de experimentenregeling gewerkt aan het handelingsrepertoire van medewerkers in het voortgezet onderwijs en aan het geschikte ondersteuningsaanbod. Hierbij werken speciaal en regulier onderwijs samen. Dit is een van de manieren waarop het SWV werkt aan het uitbreiden van het dekkend aanbod. Meer over de experimentenregeling leest u in: [programmaliijn 3 pagina 40](#)

Taak van het SWV in de realisatie van basisondersteuning

Wanneer binnen het regulier onderwijs blijkt dat het inzetten van basisondersteuning en aanvullende specialistische ondersteuning niet voldoende zijn om een leerling zich conform zijn eigen ontwikkelingsperspectief te laten ontwikkelen, kan er een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd worden bij het loket van het SWV. In het 'reglement afhandeling aanvragen voorzieningen' wordt beschreven welke procedure hierbij gevolgd wordt.

In dit proces van leerlingondersteuning dienen de leerling en zijn ouders nadrukkelijk naar hun zienswijze te worden gevraagd. Bij de aanvraag voor extra en/of specialistische ondersteuning moeten ouders hun zienswijze aangeven op het ouderformulier. Wanneer ouders aangeven een andere zienswijze te hebben (tijdens het traject of bij het invullen van het ouderformulier), worden ouders (met hun kind) door het samenwerkingsverband uitgenodigd voor een gesprek. Pas na dit gesprek vindt verdere advisering en besluitvorming plaats vanuit het loket.

TLV VSO

Een toelaatbaarheidsverklaring VSO wordt altijd afgegeven voor een beperkte looptijd. Hierbij wordt per leerling rekening gehouden met een passende geldigheidstermijn. Een TLV VSO wordt in principe afgegeven tot aan het volgende 'logische' schakelmoment in de schoolloopbaan van de leerling. Wat dit moment is, kan per leerling verschillen. In de bij de TLV VSO afgegeven deskundigenverklaringen wordt aangegeven wat de aandachtspunten voor deze leerling zijn gedurende de looptijd van de TLV.

Voor de leerlingen in de EMB (Ernstig Meervoudig Beperkte) doelgroep worden TLV's VSO in de bekostigingscategorie laag afgegeven voor de schoolloopbaan van de leerling. TLV's VSO in de bekostigingscategorieën midden en hoog worden afgegeven tot aan het eerstvolgende logische schakelmoment in de schoolloopbaan van de leerling.

Wanneer het (her) plaatsen van een leerling in het regulier onderwijs tot de mogelijkheden lijkt te behoren na afloop van de looptijd van de TLV, wordt aangegeven dat er bij de verlengingsaanvraag van de leerling

een ingevulde quickscan aangeleverd moet worden. Hiermee wordt onderbouwd dat een leerling over voldoende schoolse vaardigheden beschikt om in het regulier onderwijs de schoolloopbaan voort te zetten. Deze werkwijze voeren we de komende beleidsperiode ook in bij de overgang van speciaal (basis) onderwijs naar het voortgezet onderwijs.

Vanaf het voorjaar 2022 sluit een deskundige van het SWV aan bij de vergadering van de Commissie van Begeleiding van de VSO-scholen die meer dan tien TLV's willen verlengen. Er wordt een gezamenlijk advies geformuleerd in deze vergadering dat dient als eerste deskundigenverklaring op de verlengingsaanvraag in Kindkans.

In 2022 zal, in afstemming met het Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei voor primair onderwijs, een werkwijze ontwikkeld worden voor intensieve betrokkenheid van beide samenwerkingsverbanden rondom de SO-VSO overgang. Op deze manier willen we als SWV tijdig betrokken zijn bij de leerlingen die met een ondersteuningsbehoefte aankloppen bij een van de scholen uit ons samenwerkingsverband. Wanneer we deze leerlingen tijdig in beeld hebben, weten we op welke ondersteuningsbehoeften we eventueel nog moeten inspelen en welke reguliere school eventueel vroegtijdig betrokken kan worden bij het ondersteuningsaanbod aan deze leerlingen.

Vanaf 2023 verandert de bekostigingssystematiek en vindt de bekostiging plaats op basis van kalenderjaar. De teldatum voor vo (en lwoo en pro) blijft 1 oktober, de teldatum voor vso wordt 1 februari. De wettelijke regeling voor tussentijdse groei vso komt te vervallen. Wel moet het SWV een regeling opstellen waaruit blijkt hoe wordt gehandeld in geval van bovenmatige tussentijdse groei. Deze wordt in 2022 voorbereid op grond van verwachtingen vanuit historisch perspectief en zal in 2023 op uitvoerbaarheid getoetst worden.

TLV Praktijk onderwijs

Leerlingen komen in aanmerking voor een Toelaatbaarheidsverklaring Praktijk onderwijs als deze:

- een intelligentiequotiënt heeft binnen de breedte van 55 tot en met 80, en
- een leerachterstand heeft op ten minste twee van

de vier domeinen:

- inzichtelijk rekenen
- begrijpend lezen
- technisch lezen
- spellen
- tenminste één van deze twee domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft en deze leerachterstand gelijk is aan of groter dan 0,5.

Als een leerling niet aan deze criteria voldoet, maar op sociaal-emotionele gronden wel is aangewezen op het praktijkonderwijs, wordt de TLV PRO aanvraag voorzien van een deskundigenverklaring. Dit geldt ook wanneer leerlingen na leerjaar 1 instromen in het praktijkonderwijs.

Het SWV heeft ervoor gekozen om de toetsing en beoordeling voor eerstejaars leerlingen door deskundigen plaats te laten vinden op de aangesloten scholen. Toetsing van de rechtmatigheid van de toewijzing vindt achteraf af plaats via de Commissie van Toewijzing en plaatsing.

Voor leerlingen die na leerjaar 1 instromen in het praktijkonderwijs wordt een TLV PRO via Kindkans aangevraagd. Deze aanvraag wordt beoordeeld door twee onafhankelijke deskundigen vanuit het loket van het SWV.

LWOO

Vanaf 1 januari 2016 zijn de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs verantwoordelijk voor het toewijzen van de ondersteuning voor LWOO en PRO en de bijbehorende budgetten. Het SWV heeft gekozen voor het handhaven van de landelijke criteria voor het toewijzen van LWOO, en daarmee niet voor 'opting out'.

Het SWV heeft ervoor gekozen om de toetsing en beoordeling door deskundigen plaats te laten vinden op de aangesloten scholen. Toetsing van de rechtmatigheid van de toewijzing vindt achteraf af plaats via de Commissie van Toewijzing en plaatsing.

De ontwikkelingen rondom wetgeving ten aanzien van 'opting out' worden nauwgezet gevolgd, op grond waarvan vastgesteld moet worden of de huidige werkwijze nog aanpassing behoeft. Naar verwachting zal in de komende planperiode daarvoor een wettelijke grondslag komen.

Samenwerking met ouders

De zienswijze van de leerling en zijn ouders is voor ons een belangrijk uitgangspunt bij het vormgeven van extra ondersteuning. We beschouwen de leerling en zijn ouders als degenen die de meeste ervaring hebben met hun eigen situatie. Daarom vinden we het belangrijk om naar hun verhaal te luisteren en hun zienswijze mee te nemen bij het vormgeven van oplossingen en begeleidingsprocessen.

In de praktijk is een goede samenwerking met ouders niet altijd vanzelfsprekend en soms ook lastig, ondanks de betrokkenheid en goede wil van alle partijen. Ouders kunnen zich bijvoorbeeld overvallen voelen wanneer een school voor hen plotseling lijkt te besluiten dat er een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor hun kind aangevraagd moet gaan worden. Ouders zien op zo'n moment nog kansen en andere mogelijkheden en voelen zich onvoldoende meegenomen in het proces en onvoldoende begrepen en gehoord. Anderzijds zien we ook dat een dergelijke stap altijd weloverwogen door een school wordt genomen en dat ouders niet in alle gevallen voldoende zicht hebben op het functioneren van hun kind in de context van de school. Open en vooral tijdig communiceren, met elkaar optrekken en actief zoeken naar consensus, blijken hierbij sleutelbegrippen.

Het aantal verzoeken vanuit de scholen om met procesregie school en ouders te ondersteunen, nemen toe. Tegelijkertijd wordt er op de scholen vanuit diverse invalshoeken ingezet op het ondersteunen van

de medewerkers in de scholen in de samenwerking en afstemming met ouders. Samen met de scholen hebben we al ingezet op deskundigheidsbevordering ten aanzien van het voeren van oudergesprekken en dit zullen we de komende jaren ook blijven doen. In het voorjaar van 2021 heeft het SWV een webinar georganiseerd over het voeren van 'Waarderende oudergesprekken'. In het voorjaar van 2022 wordt de deskundigheidsbevordering op dit gebied voortgezet met een webinar over 'Geweldloos verzet'.

Voor een goede en tijdige samenwerking met ouders is het ook van belang dat ouders het SWV zelfstandig weten te vinden. Uit contacten met ouders blijkt dat dit nog niet in alle situaties het geval is. Dit geeft ouders onvoldoende de mogelijkheid om zelf tijdig en actief op zoek te gaan naar ondersteuning voor hun kind.

In 2022 wordt nader uitgewerkt op welke wijze de informatievoorziening door en vindbaarheid van het SWV voor ouders kan verbeteren. Het samenwerkingsverband ziet zichzelf als (wat de minister heeft omschreven) een oudersteunpunt. Vanwege de aandacht en aanbevelingen vanuit de sectorraden en het ministerie krijgt de uitwerking hiervan de komende planperiode aandacht, in samenwerking met de collega samenwerkingsverbanden in de regio. Daarnaast zal de website van het SWV opnieuw ingericht worden, zodat informatie beter vindbaar is. Ook wordt het SWV nadrukkelijker vermeld in de schoolgidsen van de scholen.

Normaliseren is
samen kunnen kijken
naar het kind
en zijn omgeving

- bron: bestuurlijk deelnemer 'Met andere ogen'

Programmaliijn 2
Doorzien
Extra ondersteuning

tijd verantwoordelijkheid voor het onderwijsaanbod aan de leerling.

Het flexibel in kunnen zetten van extra ondersteuning en/of maatwerk is een van de manieren waarop we bijdragen aan steeds inclusiever onderwijs. We stellen alle leerlingen in staat om onderwijs te volgen en werken eraan om dit steeds vaker thuis- en schoolnabij mogelijk te maken.

Onze bovenschoolse voorzieningen leveren een belangrijke bijdrage aan deze extra ondersteuning.

We monitoren voortdurend welk aanbod we moeten inrichten voor een leerling; wat nodig is voor deze leerling is niet altijd beschikbaar in het bestaande aanbod. Op deze manier doorzien we steeds beter welke aanvullingen we moeten doen. We werken in 2022 ons beleid ten aanzien van maatwerk verder uit. Het streven is dat alle extra ondersteuning vanaf 2023 centraal geregistreerd wordt, met als doel sneller te kunnen inspelen op eventuele gaten in het dekkend aanbod.

Bovenschoolse voorzieningen

Onze regio heeft meerdere bovenschoolse trajecten. Binnen ons SWV zijn onze eigen voorzieningen: Overstag in Veenendaal en de TAD (Tijdelijk Arrangement Donnerschool) in Barneveld. Beide voorzieningen bieden tijdelijke arrangementen passend onderwijs aan in de vorm van maatwerktrajecten. Voorwaarde voor een dergelijk arrangement is dat de leerling naar verwachting geschikt is om het onderwijs aan de eigen school te vervolgen, eventueel met extra ondersteuning (Inrichtingsbesluit, artikelen 2 t/m 9).

In de voorzieningen wordt tijdens het traject nauw samengewerkt met jeugdhulpverlening.

Vanaf 1 januari 2020 vallen de bovenschoolse voorzieningen onder het SWV en worden de tijdelijke arrangementen rechtstreeks via het SWV gefinancierd. Een aanvraag voor de bovenschoolse voorzieningen wordt behandeld door twee onafhankelijke deskundigen, een vanuit de bovenschoolse voorziening en een

vanuit het loket van het SWV. Het dossier van de leerling wordt beoordeeld alvorens een besluit genomen wordt over het plaatsen van de leerling op de bovenschoolse voorziening.

Het SWV heeft er voor gekozen om de bovenschoolse voorzieningen niet in te richten als een OPDC. Gedurende de looptijd van het arrangement blijft de leerling ingeschreven op de eigen school. Het bevoegd gezag van de eigen school blijft verantwoordelijk voor het passend aanbod aan de leerling en de kwaliteit van het onderwijs. Het bevoegd gezag stelt om die reden ook het OPP op van de leerling die naar de bovenschoolse voorziening gaat, inclusief de verwachte verblijfsduur. In het OPP wordt een gerichte ondersteuningsvraag geformuleerd aan de bovenschoolse voorziening; het doel is om de leerling te laten terugkeren in het regulier voortgezet onderwijs.

Aan het einde van het traject formuleert de bovenschoolse voorziening op basis van de in kaart gebrachte onderwijsbehoeften een advies aan de eigen school over het vervolg van de schoolloopbaan van de leerling. Op grond van dit advies neemt de school, in afstemming met de leerling en zijn ouders, een onafhankelijk besluit ten aanzien van het vervolg.

Wanneer de ondersteuningsbehoeften, zoals geformuleerd in het eindadvies, de mogelijkheden van de eigen school overstijgen, gaat de school met ouders en leerling in gesprek over een andere vorm van passend onderwijs. Indien van toepassing kan vanuit het loket van het SWV meegedacht worden in de vorm van procesregie en waar nodig in de vorm van toekenning van een TLV VSO / maatwerk / arrangement.

Vanaf 1 maart 2022 zijn de medewerkers van de bovenschoolse voorzieningen (net als de loketmedewerkers en ambulante begeleiders) in dienst van het SWV.

Meer en meer dragen de bovenschoolse voorzieningen bij aan het voorkomen van (potentiële) thuiszitters en het begeleiden van deze groep. Door een complexe samenstelling van factoren wordt een leerling een thuiszitter. Een tijdelijk arrangement is in eerste instantie vaak voor 13 weken. In de praktijk zien we dat een flexibele periode steeds vaker aan de orde is.

Op De Meerwaarde is afgelopen schooljaar een in-

terne tijdelijke voorziening ingericht. In eerste instantie als een 'noodoplossing' om een plek te bieden aan leerlingen die nog niet kunnen uitstromen naar het VSO. Als prachtig neveneffect zien we dat een interne voorziening binnen de school er aan bijdraagt dat uitstroom naar het VSO voorkomen kan worden. Middels de experimentenregeling, zie: [programmaliijn 3 pagina 40](#) willen we er aan werken dat meer scholen in ons SWV over een dergelijke voorziening kunnen beschikken. Het is hierbij nadrukkelijk niet de bedoeling beide bestaande bovenschoolse voorzieningen op te heffen. Een plek los van de school / scholen zien we als een waardevolle voorziening in ons dekkend aanbod.

De bovenschoolse voorzieningen hebben de expertise ondersteuningsvragen van leerlingen snel in kaart te brengen en in te spelen op de behoeften die leerlingen aangeven. Bij het begeleiden van de leerling is veel ervaring opgedaan bij het (vroegtijdig) samenwerken met ouders en jeugdhulp. Leerlingen hebben een belangrijke eigen verantwoordelijkheid in het traject. Binnen de bovenschoolse voorzieningen is kennis en ervaring aanwezig over het bevorderen van eigenaarschap bij de leerling. Onze grondhouding 'Ik zie jou' is zichtbaar en merkbaar in de wijze waarop leerlingen benaderd worden en bijdragen aan hun eigen traject.

De komende jaren zullen de bovenschoolse voorzieningen zich verder doorontwikkelen richting expertisecentra die bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen. Het aanbod zal in toenemende mate flexibeliseerd worden. Dat geldt voor de duur van trajecten, als ook ten aanzien van hybride trajecten en / of trajecten in de eigen voorziening van een school.

Vanuit de bovenschoolse voorzieningen wordt meegedacht bij de inrichting van interne voorzieningen in de scholen. Plaatsing kan gecoördineerd worden door de teamleider bovenschoolse voorzieningen.

De samenwerking met de medewerkers van de ambulante dienst wordt geïntensiveerd. In veel gevallen is een ambulante begeleider al betrokken bij de leerling voordat een tijdelijk arrangement aan de orde is. Door de verbinding met de ambulante begeleider goed te bewaren en deze ook in te zetten tijdens het arrangement, kunnen de terugkeerkansen van leerlingen bevorderd worden.

Inleiding

In programmalijn 2 voorzien we in extra ondersteuning van het SWV als 'kantoor'. Dit is nodig omdat de scholen een dekkend aanbod afzonderlijk van elkaar (nog) niet rond krijgen. Het aanbod in deze programmalijn is flexibel. We kijken wat er nodig is in een specifieke situatie en voor een specifieke leerling.

Voor alle leerlingen die extra ondersteuning boven de basisondersteuning van de school ontvangen, wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Dat wordt vastgesteld na overleg met de ouders. Het overleg is gericht op overeenstemming met de ouders, die instemmingsrecht hebben op het handlingsdeel. Vanaf schooljaar 2022-2023 worden alle OPP's van leerlingen geregistreerd in BRON. In de afgesproken (uniforme) verantwoording van de basisondersteuning wordt ook het aantal geregistreerde OPP's opgenomen.

Oplossingen voor leerlingen zoeken we zo thuisnabij en schoolnabij als mogelijk is. Lukt het niet in het bestaande aanbod, dan zorgen we voor maatwerk. We realiseren dit aanbod op dit maatwerk zoveel mogelijk binnen schoolgebouwen. Waar nodig, organiseren we voor de leerling 'onderwijs op locatie'. We brengen het onderwijs dan naar de leerling toe. Een van onze reguliere scholen neemt in die gevallen al-

Ambulante begeleiding

Vanuit de basisondersteuning bieden alle scholen zorg en ondersteuning die leerlingen nodig hebben om tot leren en ontwikkelen te komen. Het is de taak van de scholen om te signaleren wanneer een leerling hierbij hulp of ondersteuning nodig heeft. De hulp wordt vanuit de basisondersteuning geboden en ingezet door de school. Constateert de school dat die hulp de basisondersteuning overstijgt, dan wordt op basis van argumenten een andere vorm van ondersteuning ingezet. Indien gewenst, kan dit individuele begeleiding zijn die ambulante vanuit het SWV wordt geboden. Belangrijk is dat e.e.a. planmatig wordt omschreven, onder andere;

- wat maakt dat een leerling meer ondersteuning nodig heeft dan vanuit de basisondersteuning geboden kan worden
- welke hulpvraag heeft de leerling of leerkracht
- welk doel heeft de extra ondersteuning, boven of naast de basisondersteuning
- welke expertise is nodig en voor hoe lang

Het kader dat door het directieurencollectief is vastgesteld voor ambulante begeleiding, luidt:

Ambulante begeleiding is een onafhankelijk, professioneel, flexibel en schaalbaar aanbod, dat een aanvullende en overstijgende waarde heeft ten opzichte van wat de scholen vanuit hun basisondersteuning leerlingen kunnen bieden.

Ambulante ondersteuning kan gericht zijn op de ondersteuning van een individuele leerling. Ook kan het gaan om een groep- of leerkrachtgerichte inzet. Of om begeleiding van een heel team/afdeling. Het gaat om ondersteuning bij de begeleiding van leerlingen met een (specifieke) ondersteuningsbehoefte.

Aduiestrajecten

Of leerlingen toegelaten worden tot voorzieningen, wordt besloten door het SWV. Daarnaast is het ook een opdracht om, op verzoek van een school, mee te denken over de ondersteuningsbehoeften van leerlingen.

In de eerste lijn wordt dit gedaan door de collega's vanuit de ambulante dienst. Op verzoek van scholen kunnen de collega's vanuit het loket scholen onder-

steunen met procesregie bij het formuleren en vinden van een passende plek voor een leerling.

Uit kwalitatieve analyse voor het jaarverslag van 2020 blijkt dat het aantal keren dat een loketcollega is betrokken bij een leerling van een van de scholen is gestegen van 76 keer in 2019 naar 120 keer in 2020. De loketcollega's worden steeds eerder betrokken bij de ondersteuningsvraag van een leerling. Deze adviestrajecten vragen een substantiële inzet van de formatie van het loket, naast het beoordelen van aanvragen t.b.v. toelaatbaarheid tot voorzieningen.

Vanaf 2021 wordt in Kindkans geregistreerd bij welke leerlingen een loketcollega betrokken is. Dit maakt een meer kwantitatieve analyse mogelijk. Daarnaast is eind 2021 een kwalitatieve analyse van complexe dossiers gestart.

Uitslagen van deze analyse worden meegenomen in het opstellen van de professionaliseringsagenda voor de loketcollega's, de ambulante begeleiders en de scholen.

Samenwerking Onderwijs – jeugdhulpaanbieders

Binnen het SWV 25-11 hebben we de opdracht een dekkend aanbod voor leerlingen te creëren. In de praktijk valt op dat dit niet altijd gemakkelijk is, waarbij een specifieke groep leerlingen die zowel zorg als onderwijs nodig heeft, tussen wal en schip dreigt te vallen. Als onderdeel van 'maatwerk' willen we daarom onderwijs-zorg en zorg-onderwijsarrangementen gaan ontwikkelen. Binnen een onderwijs-zorgarrangement wordt (medische) zorg ingezet op school om onderwijs mogelijk te kunnen maken (zoals bijvoorbeeld op VSO de Blink). Binnen een zorg-onderwijsarrangement maakt een leerling al dan niet tijdelijk gebruik van een zorgvoorziening en wordt onderwijs naar de leerling toe gebracht. Uit contacten met diverse zorgaanbieders (en scholen) blijkt dit laatste moeilijk te zijn. De wil is er wel, maar vaak is het niet mogelijk een docent te vinden of beschikbaar te stellen om dit te realiseren. Uiteindelijk wordt er dan geen onderwijs aangeboden op een (zorg)locatie, terwijl een leerling daar wel onderwijs aan kan. Op dit moment zijn we - vanuit een gezamenlijke wens en bijbehorende

ambitie(s) - samen met 'Boerderij 't Paradijs' aan het verkennen hoe we dit (eerst op kleine schaal) wél mogelijk kunnen maken. We streven ernaar om in de toekomst vanuit de beoogde successen samen te werken met andere partijen om zodoende het (dekkend) aanbod in de regio verder te kunnen vergroten. Hierbij zal ook - daar waar van toepassing - gebruik gemaakt worden van de opbrengsten uit Proeftuinen onderwijszorgarrangementen - Steunpunt Passend Onderwijs, zie: _

Maatwerk

De afgelopen jaren wordt vanuit het SWV 25-11 in toenemende mate maatwerk gerealiseerd vanuit het equity principe. Specifiek voor thuiszitters, al dan niet nog ingeschreven op een school, is vaak maatwerk nodig. Binnen de notitie 'Aanvraag en toekenning maatwerk(-arrangementen)' wordt de wijze beschreven waarop middelen vanuit het SWV 25-11 toegekend worden voor maatwerk aan leerlingen. Wanneer er geen school van inschrijving is en deze ook niet te vinden, worden de middelen beschikbaar gesteld uit het budget voor thuiszitters uit programmaliijn 6. In het najaar van 2022 zal deze notitie in het directieurencollectief besproken en daarna vastgesteld worden. Vanuit dat overleg zullen ook verdere stappen gezet

worden richting uitvoering van het beleid voor maatwerk (-arrangementen).

In de periode hieraan voorafgaand handelen we al in de geest van het gewenste beleid, hetgeen betekent dat op individueel niveau wordt gedaan wat nodig is voor de leerling, inclusief individuele afspraken ten aanzien van financiering van dit maatwerk.

Over de periode 2022 en 2023 wordt bijgehouden welke bedragen zijn toegekend en in welke categorieën de ondersteuningsvraag valt. Deze informatie wordt geëvalueerd en teruggekoppeld aan het directieurencollectief inclusief een reflectie op de volgende vragen:

- Op welke gebieden ontstaat een handelingsverlegenheid bij de scholen voor het onafhankelijk realiseren van passende oplossingen?
- Welke bedragen worden ingezet voor het realiseren van maatwerk en uit welke budgetten worden deze toegekend? Hoe verhouden deze bedragen zich tot de beschikbare budgetten?
- Is er formatie binnen de scholen beschikbaar om leerlingen (op het niveau van het SWV) te ondersteunen bij maatwerk onderwijs?
- Zijn er conclusies te trekken over de inhoud van de gerealiseerde maatwerk(arrangementen)? Is er aanleiding om een structurele voorziening in het dekkend aanbod van het SWV op te nemen?

Een thuiszitter
is een leerling
die niemand mist

- Bert Wiene

Programmalijn 3
Uitzien
Innovatie en projecten

Inleiding

Bij de vergelijking van de bestuursverslagen van samenwerkingsverbanden is door de controlerend accountant Van Ree opgemerkt dat samenwerkingsverbanden een “generiek unieke positie hebben om innovatie aan te jagen en ontwikkeling te borgen”.

Deze constatering is aanleiding geweest om de afgelopen planperiode een aantal thematische aanpakken onder te brengen in een aparte programmalijn. Op deze wijze organiseert het SWV haar bewegingsruimte om in te spelen op actuele situaties, een veranderend veld en verbreding van de maatschappelijke opdracht. Tevens biedt het ruimte om er inhoudelijk en financieel apart verantwoording over af te leggen. Na evaluatie van nieuwe ontwikkelingen, kan besloten worden om thematische onderdelen onder te brengen bij andere programmalijnen (bij voorkeur zoveel mogelijk naar programma 1).

Actualiteit

Vanuit de actuele situatie zal door menigeen meteen gedacht worden aan de effecten van de pandemie. Recente ontwikkelingen in het aanbod van jeugdhulpverleners (verplaatsen van bijvoorbeeld ‘aanbod verblijf’) hebben ook effect gehad op het dekkend aanbod van het SWV. Vanuit de risico-inventarisatie zal

cyclisch aandacht zijn voor denkbare risico’s in relatie tot de impact op het aanbod. En daarmee op ontwikkelingsmogelijkheden voor de leerlingen.

Innovatie en projecten

Een aantal thema’s werd afgelopen jaren vanuit het platform zorgcoördinatoren als beleidsthema’s ingebracht. De werkdruk bij de ondersteuning van leerlingen die als nieuwkomer zijn aangemerkt, werd bijvoorbeeld als onevenredig groot aangemerkt. Vanuit een werkgroep nieuwkomers zijn arrangementen opgesteld voor passende ondersteuning in de scholen. Ook is er gewerkt aan professionalisering op gebied van NT2.

Een ander belangrijk maatschappelijk thema is de aandacht voor passend aanbod voor hoogbegaafde leerlingen. Dit onderwerp is in afstemming met SWV RGV en GV ontwikkeld. Ook hiervoor lopen scholingstrajecten voor het vergroten van het handelingsrepertoire van specialisten en leerkrachten, naast individuele arrangementen voor leerlingen. Deze twee inhoudelijke thema’s worden de komende beleidsperiode geëvalueerd. Op grond van de evaluaties zullen deze arrangementen ook ondergebracht worden in programmalijn 1, waarmee het tot de basis van de aangeboden ondersteuning gaat behoren.

In de toekomst is het de bedoeling dat de innovatieve projecten worden geëvalueerd en op grond van vastgestelde kaders een plek krijgen in de basisondersteuning per school. De benodigde middelen worden dan op grond van behaalde resultaten ingezet (programmalijn 1 en 2) en achteraf door de school verantwoord.

Thema’s die aandacht krijgen vanuit innovatie en projecten zijn bijvoorbeeld het dekkend aanbod, onderwijs-zorgarrangementen, thuiszitters en effecten van NPO-middelen in relatie tot de ambities van de regio.

Experimentenregeling

In ons samenwerkingsverband willen we er naartoe werken dat binnen alle reguliere scholen een voorziening is om leerlingen met speciale onderwijsbehoeften het onderwijsaanbod van de school te kunnen laten volgen. Elke school neemt inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het onderwijsaanbod en werkt aan het

vergroten van het vaardigheidsniveau van medewerkers voor het passend pedagogisch-didactische ondersteuningsaanbod.

Hiervoor willen we onder andere verkennen op welke wijze we gebruik kunnen maken van de experimentenregeling vanuit het Ministerie van OC&W. Die beleidsmaatregel geeft ruimte aan initiatieven die de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs vergroten.

In een notitie van 2 september 2022 is aan het directiecollectief aangegeven dat concrete deelname aan de experimentenregeling vanuit de samenwerking op diverse terreinen om meer afstemming vraagt en meegenomen moet worden in het ondersteuningsplan 2022-2026 om zo samenhang te creëren met de andere plannen en ambities.

Uiterlijk halverwege 2023 is duidelijkheid hoe dit perspectief eruit kan zien en welke scholen een voorziening binnen hun gebouw willen huisvesten. In dit perspectief worden de inzet en expertise van onze bovenschoolse voorzieningen ook meegenomen.

Vanuit het Ministerie OC&W wordt in 2022-2023 impulsoverleg gevoerd om de ontwikkeling richting inclusief onderwijs te realiseren overeenkomstig een meerjaren-hervormingsagenda tot 2035. In het licht van deze maatschappelijke ontwikkelingen nemen we ook de vraag naar thuisnabij onderwijs in Veenendaal mee. We zien in het huidige aanbod dat VSO-expertise nodig is voor een groep leerlingen, die hiervoor nu veel reizen binnen de regio en soms (ver) buiten de regio naar school moeten. Dit geldt voor leerlingen met zowel een boven- als benedengemiddelde intelligentie. Ontsluiting van de VSO-expertise binnen de scholen voor regulier onderwijs, kan voorzien in het juiste ondersteuningsaanbod voor een deel van deze

leerlingen. Wanneer we een antwoord hebben op welke wijze we VSO-expertise dichterbij het regulier onderwijsaanbod kunnen organiseren, kunnen we het deelnamepercentage voor leerlingen in de diploma-gerichte leerroute laten stijgen.

Inspiratiepanels

Vanuit onze uniek, generieke positie vinden we het als SWV belangrijk om gevoed te worden en gevoed te blijven door de maatschappelijke ontwikkelingen om ons heen. Hiervoor willen we ons in de komende beleidsperiode laten inspireren; we organiseren ‘inspiratiepanels’ waarmee we van buiten onze eigen organisaties worden gevoed en gescherpt. We willen ons hierbij richten op mensen die van betekenis zijn voor en met jongeren uit onze regio. Te denken valt aan huiswerkinstututen, ouderverenigingen, beroepsonderwijs, bedrijven en ondernemers.

We zijn benieuwd naar de zienswijze van deze organisaties op (onderwijs)innovatie, aansluiting op de arbeidsmarkt, (toekomst)trends en uitdagingen over en weer. Als SWV hebben we een unieke positie waarin we steeds weer de verbinding kunnen maken tussen het onderwijsveld en het veld van de toekomst (scholen/bedrijven) van onze jongeren; we kijken uit naar innovaties en ontwikkelingen die daarbij van belang te zijn. Als SWV vinden we het belangrijk om samen op te trekken; we streven ernaar in gezamenlijkheid onderwerpen te bespreken en afspraken te maken. We laten ons ook graag aanspreken op waar we mogelijkheden en kansen over het hoofd zien.

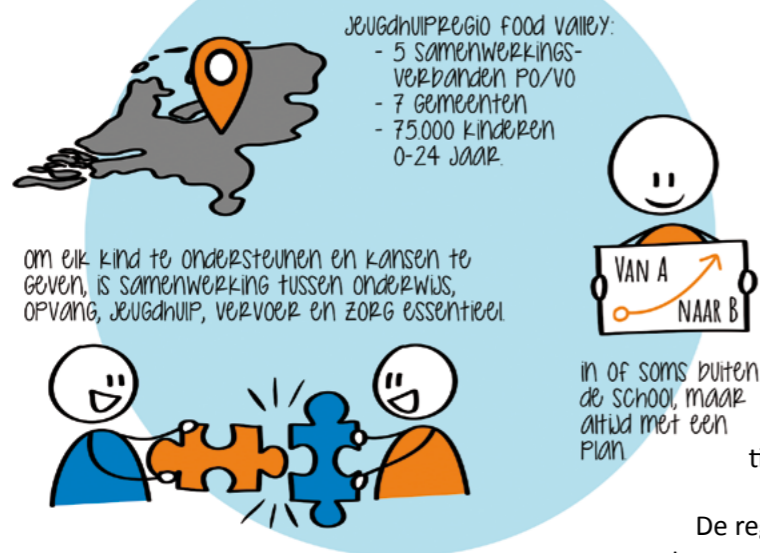
Ons doel moet zijn
dat alle kinderen zich
gewoon in de gemeenschap
kunnen ontwikkelen

- een zorgcoördinator

Programmalijn 4
Overzien
Regionale
samenwerking

4 OVERZIEEN REGIONALE SAMENWERKING

geven de noodzaak tot samenwerking over sectoren en organisatiegrenzen heen.

De vijf samenwerkingsverbanden in de regio FoodValley werken nauw met elkaar samen. Vanuit dit 'povo'-netwerk wordt intensief samengewerkt met de Jeugdhulpregio FoodValley.

In FoodValley hebben zeven gemeenten zich verenigd om samen vorm te geven aan de transitie en transformatie van de jeugdhulp via de Jeugdhulpregio FoodValley. Dit heeft geresulteerd in een regionale inkoop van jeugdhulp, contractmanagement en facturatie, en een gezamenlijk transformatieprogramma.

De regio zet stappen als het gaat om de verbinding tussen onderwijs en zorg en onderneemt veel activiteiten. Zo zijn er pilots op verschillende scholen (zowel voor reguliere als gespecialiseerde), zijn onderwijszorgarrangementen (hierna: OZA's) opgezet, is de matrix 'passende samenwerking' ingevoerd, is het '4-partijen model' ontwikkeld om aanvragen vrijstelling van leerplicht af te wikkelen, worden expertmeetings georganiseerd rondom o.a. 'Leemtes in FoodValley' en worden veel data verzameld en geanalyseerd.

De Jeugdhulpregio is niet voor niets inspiratieregio van het landelijke programma 'Mét Andere Ogen', dat als doel heeft de samenwerking tussen onderwijs, jeugd en zorg te verbeteren.

Vanuit deze veelheid aan activiteiten op het snijvlak onderwijs en jeugdhulp ontstond de noodzaak om inhoudelijk meer focus aan te brengen en te prioriteren. Daarnaast bestaat bij de betrokken partijen de behoefte om de onderlinge samenwerking te verbeteren en de overlegstructuur te herijken. In de regio is een focusagenda opgesteld, waarbij het gaat om de vragen: Waarom is het nodig de aansluiting onderwijs/jeugdhulp te verbeteren? Waar zetten we op in op regionaal niveau? Wat kunnen we doen? En hoe gaan we het effectief organiseren?

Het SWV wil effectief met de regio en haar partners samenwerken aan het gezamenlijke toekomstbeeld met speerpunten. De focusagenda is het resultaat van een intensief interactief proces, waarin alle partners

hebben meegewerkt. Het SWV heeft geparticipeerd in een kopgroep vanuit gemeenten en samenwerkingsverbanden. In het activiteitenprogramma van het samenwerkingsverband worden onderdelen opgenomen die de actielijnen van de focusagenda verder uitwerken.

In het kort

De partijen in Jeugdhulpregio FoodValley en hun partners slaan de handen ineen en staan voor het volgende ideale toekomstbeeld:

In de regio FoodValley wordt elk kind gezien, gehoord en geaccepteerd zoals het is. Elk kind wordt maximaal ondersteund en gestimuleerd in zijn ontwikkeling, krijgt kansen geboden, ongeacht zijn achtergrond, eventuele beperkingen, problemen of gedrag. Hierbij is altijd het uitgangspunt datgene wat het kind/gezin wél kan en wil. Elk kind/gezin weet zich daar waar eigen kracht (tijdelijk) tekortschiet gesteund door de omgeving en het netwerk van formele en informele mede-opvoeders. Opdat elk kind een perspectiefvolle toekomst tegemoet gaat.

Om dit toekomstbeeld te bereiken werkt de regio de komende jaren met deze focusagenda aan de volgende inhoudelijke speerpunten:

Normaliseren vraagt om je niet te richten op het gemiddelde en meest voorkomende, maar om oog te hebben voor het dagelijks leven ongeacht het kind en gezin en samen te kunnen kijken naar het kind en zijn omgeving.
bron: Bestuurlijk ambassadeur 'Met andere ogen'

1. normaliseren, voorkomen en vroegsignaleren
2. stevige pedagogische en onderwijskundige basis
3. inclusiever onderwijs. En het organisatorische speerpunt, tevens randvoorwaardelijk voor succes:
4. versterken regionaal lerend netwerk

Voor het realiseren van deze opgaven hebben de verschillende partijen elkaar hard nodig. Om elk kind te ondersteunen en kansen te geven, is samenwerking tussen onderwijs/kinderopvang, jeugdhulp en zorg essentieel. Om het gewenste maatschappelijke resultaat te kunnen boeken, zijn meerdere partijen nodig, die vanuit verschillende perspectieven en belangen meewerken aan het gezamenlijke doel. Hoe het

maatschappelijke resultaat bereikt wordt, zal in elke gemeente anders zijn: er is daarom geen blauwdruk. Gaandeweg zullen partijen met elkaar moeten leren en ontdekken wat in FoodValley werkt en wat niet, door te reflecteren, monitoren, experimenteren en in gesprek te blijven; zo faciliteren we de werkvloer om te doen wat nodig is voor kind/gezin. Uiteraard kan geput worden uit de ervaringen/inspiratie van elders, bijvoorbeeld via het programma Met Andere Ogen.

Het doel van ons werk moet zijn dat alle kinderen gewoon in de gemeenschap kunnen zijn en zich kunnen ontwikkelen.

- Zorgcoördinator

Samenwerking bij schakelmomenten

In de schoolloopbaan van leerlingen doen zich veel schakelmomenten voor. Zulke momenten zijn bijvoorbeeld de overstap van primair naar voortgezet onderwijs, van regulier naar speciaal onderwijs (of andersom), de uitstroom van voortgezet speciaal onderwijs naar het MBO / HBO, de uitstroom van voortgezet speciaal onderwijs naar dagbesteding etc. Hoe meer schakelmomenten er zijn in de schoolloopbaan van een leerling, hoe groter de kans op uitval. Overdracht van essentiële informatie en opgebouwde kennis over de leerling is een belangrijke factor in het al dan niet succesvol zijn van de overstap naar een volgend deel van de (school-)loopbaan van de leerling.

In het voorjaar van 2021 is een werkgroep PO-VO met vertegenwoordigers van de scholen en samenwerkingsverbanden PO en VO gestart met het in kaart brengen van de belangrijke informatie die overgedragen moet worden en met het verder structureren van de samenwerking tussen scholen en samenwerkingsverbanden. In eerste instantie is begonnen met de overstap van primair naar voortgezet onderwijs; gaandeweg wordt in de komende beleidsperiode aandacht besteed aan de overstap van SO naar V(S)O. Zoals beschreven bij de werkwijze van het loket ([zie Taak van het SWV in de realisatie van basisondersteuning](#)), van het SWV worden toelaatbaarheidsverklaringen voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs afgegeven tot aan het volgende logische schakelmoment. Wanneer er sprake van is dat de

leerling vanuit het VSO naar het regulier onderwijs of richting MBO / HBO kan uitstromen, wordt in kaart gebracht welke vaardigheden de leerling al beheerst en aan welke vaardigheden mogelijk nog gewerkt moet worden. De in het SWV ontwikkelde vragenlijsten Quicksan VSO-VO en Quicksan VSO-MBO / HBO kunnen hierbij behulpzaam zijn.

De in kaart gebrachte informatie (uit deze quickscans) wordt meegenomen in de afweging of een leerling voor de volgende periode opnieuw een toelaatbaarheidsverklaring VSO nodig heeft.

Er wordt in het voortgezet (speciaal) onderwijs veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerlingen om optimaal te participeren in de maatschappij. Als leerlingen dreigen uit te vallen, raakt dit de taak van gemeenten, zoals die is vastgelegd in de wet Jeugd in een kwetsbare positie. Een belangrijke taak van het samenwerkingsverband is dan ook het tot stand brengen van verbinding tussen de ondersteuningsprofielen van de scholen met de programma's Voortijdig Schoolverlaten (VSV) en de aanpak van het Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). Scholen voor voortgezet onderwijs hebben daarin de belangrijke taak leerlingen over te dragen aan het MBO door middel van een persoonlijke en digitale overdracht. Het SWV levert waar nodig expertise om de leerling met ondersteuningsbehoefte te begeleiden naar het MBO. Met de geleerde lessen uit deze begeleidingstrajecten verbeteren we de voorbereiding van leerlingen op hun loopbaan in het MBO.

In samenwerking met gemeenten en CJG's worden programma's ontwikkeld voor de verbetering van de aansluitmogelijkheden van leerlingen. De komende jaren wordt verder gewerkt aan een netwerk van mogelijkheden, op basis van succesvolle praktijkervaringen.

Afstemming met gemeenten

Met de gemeenten in de regio werken we intensief samen ten behoeve van de leerlingen die woonachtig zijn in hun postcodegebied en ons werkgebied. Voor dit SWV zijn dat vooral de gemeenten Barneveld en Veenendaal. Ook met de omringende gemeenten uit de regio FoodValley voeren we intensief overleg, mede vanwege het grote aantal leerlingen dat niet in onze

regio woont, maar wel in onze regio naar school gaat. In ons stakeholdersbeleid nemen de gemeenten een belangrijke plek in. We hebben intensief met hen samengewerkt bij het uitwerken van het 4-partijen model. De stappen uit dit model volgen we wanneer er sprake is van een (mogelijke) vrijstellingsaanvraag van inschrijving bij een school. De komende jaren wordt verder bekendheid gegeven aan dit model.

In het OOGO wordt afstemming gezocht tussen de samenwerkingsverbanden en de gemeenten op het gebied van leerlingenvervoer en jeugdbeleidsplannen.

Thuiszitters

Bij het voorkomen en tegengaan van thuiszitters bestaat al een intensieve samenwerking met de gemeente Veenendaal. Vier keer per jaar worden de overzichten van thuiszitters in de gemeente en het SWV doorgenomen, met als doel te controleren of er nog leerlingen zijn die niet voldoende in beeld zijn.

Een thuiszitter is een leerling die niemand mist.

- Bert Wienen

In het afgelopen jaar is gebleken dat de lijsten van SWV en gemeente Veenendaal nagenoeg gelijk zijn. Met elkaar werken we er aan dat een leerling niet langer dan drie maanden thuis zit, zonder dat er een plan gemaakt is voor deze leerling.

In 2022 starten we ook met de gemeente Barneveld deze samenwerking op.

Bij iedere thuiszitter is een medewerker vanuit het loket met procesregie betrokken. Wat nodig is om het gemaakte plan te kunnen gaan volgen, verschilt per thuiszitter. Veelal bestaat het plan uit maatwerk, waarbij school, gemeenten, jeugdhulp en SWV intensief met elkaar samenwerken en op elkaar betrokken zijn ten behoeve van de leerling en zijn ouders.

Samenwerking met jeugdhulp

De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp heeft momenteel de aandacht binnen de FoodValley. Het uiteindelijke doel is een integraal totaal ondersteuningsplan te ontwikkelen. Oftewel: met alle betrokkenen is het mogelijk 'één kind, één gezin, één plan' te realiseren. Om dit te kunnen bewerkstelligen, worden vanuit een focusagenda bijeenkomsten georganiseerd in de regio, samen met zeven gemeenten en vijf samenwerkingsverbanden, waarbinnen het SWV 25-11 participeert. Als eerste stap is een website ontwikkeld, waarbij een aantal handvatten worden aangereikt: [FoodValley.jeugdhulponderwijs.nl](https://www.foodvalley.nl/jeugdhulponderwijs.nl)

Het SWV 25-11 wil gezien het belang van een goede samenwerking (ook op kleinere schaal) een actieve bijdrage leveren aan dit thema. Om deze reden is in het voorjaar 2021 een werkgroep onderwijs-jeugdhulp opgestart, waarin onder andere het Ichthus College en de Meerwaarde participeren. Het doel van deze gesprekken was in eerste instantie om te bekijken waar al sprake is van goedlopende samenwerking en hoe dit uitgebouwd of gedeeld kan worden met andere scholen. Ter illustratie zijn deze voorbeelden in de bijlage opgenomen. Zie [pagina 61 Toelichting schoolpilots](#)

Tussen januari 2020 en december/januari 2022 is een van de orthopedagogen van het SWV opgeleid tot Orthopedagoog - Generalist (OG'er). De OG'er weet hoe het onderwijsveld en het jeugdhulpveld zich tot elkaar verhouden. Hij kan daardoor zorgdragen voor een goede samenwerking op basis van het (leerling)systeem en actief de verbinding maken met betrokken ketenpartners in een lokale/ regionale verhouding. De OG'er heeft dan ook de benodigde inhoudelijke kennis in deze werkgroep.

Om vervolgstappen te maken in de samenwerking onderwijs-jeugdhulp is een externe adviseur vanuit de Meerwaarde ingeschakeld die hierin met hen zal optrekken. Vanuit het SWV 25-11 zal de OG'er meedenken binnen dit proces. Vragen die hierbij centraal staan zijn:

- hoe kunnen we vroegtijdig de juiste hulp inschakelen?
- hoe kunnen we optimaal met de diverse jeugdhulp-aanbieders samenwerken?
- hoe kunnen we hierbij zoveel mogelijk aansluiten bij 'het normale leven' en
- écht samenwerken met ouders?

Afstemming collega samenwerkingsverbanden

De regio kent vijf samenwerkingsverbanden waarmee nauw samengewerkt wordt. Voor primair onderwijs is Rijn & Gelderse Vallei een samenwerkingsverband dat qua regionale indeling hetzelfde gebied beslaat als beide samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs Gelderse Vallei en POBV. Daarnaast wordt in deze regio samengewerkt met de regionale vertegenwoordigers van de reformatorische samenwerkingsverbanden van primair onderwijs (Berséba) en voortgezet onderwijs (Ref(s)VO).

Onderwerpen die regionaal worden opgepakt zijn onder andere thuiszitters, leerlingvervoer, samenwerking jeugdhulp, dekkend aanbod, huisvesting, analyse van het ondersteuningsaanbod, overgangen van kinderopvang naar primair onderwijs naar voortgezet onderwijs naar beroepsonderwijs. Ook afstemming over harmonisatie in het aanvragen van arrangementen en beschikkingen en de samenwerking tussen speciaal onderwijs en jeugdhulp zijn voorbeelden van gezamenlijk te ontwikkelen thema's.

De activiteiten en maatschappelijke opdrachten zijn voor de samenwerkingsverbanden in grote mate gelijk. Als het gaat om het invullen van taken in de backoffice wordt waar nodig dan ook nauw samengewerkt met zowel het SWV PO als VO. Secretariële ondersteuning voor regionale activiteiten wordt voor gezamenlijke rekening gedaan, evenals projectleiding en procesmanagement. Vanwege onze ervaring met het inhuren van dezelfde controller, wordt in 2022 gezocht naar een gezamenlijke controller.

In landelijk verband maakt het samenwerkingsverband deel uit van regio Zuidoost Nederland. In die samenstelling komen de leidinggevenden van samenwerkingsverbanden drie keer per jaar bijeen om actuele ontwikkelingen te bespreken, ervaringen uit te wisselen en intervisie te doen. Vanuit deze regio wordt ook input gegeven aan de kerngroep sectorraad VO. De sectorraad VO wordt gevormd door alle aangesloten samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs. Op haar beurt is de sectorraad adviserend aan de VO-raad en de ministeries van OCW en VWS.

Afstemming CJG

Zowel Barneveld als Veenendaal kennen een zelfstandige stichting met een onafhankelijke bestuurder voor het centrum van jeugd en gezin. Aan deze bestuurder is de taak toebedeeld de eerstelijns voorzieningen te realiseren voor ouders en kinderen. Ook het vaststellen van bepalingen jeugdhulp is grotendeels aan de CJG's. Een klein gedeelte van verwijzingen verloopt via huisartsen en gecertificeerde instellingen (zoals jeugdbescherming en voogdij-instellingen).

Het ligt voor de hand dat er nauwe afstemming en samenwerking plaatsvindt met de CJG's. In achterliggende jaren is met de gemeenten het model passende samenwerking ontwikkeld.

In de praktijk worden de grijze gebieden van dat model nader ingevuld en verder gespecificeerd in samenwerking met de centra voor jeugd en gezin.

Op een aantal scholen worden medewerkers ingezet op structurele basis, om schoolmaatschappelijk werk te realiseren. Enkele scholen maken individuele afspraken voor de inzet van CJG-medewerkers. De inzet wordt bepaald door de doelgroepen die een school bedient en de visie die is ontwikkeld voor de gelijktijdige inzet van jeugdhulp, naast het ondersteuningsaanbod van de school.

Loketmedewerkers van het SWV hebben frequent overleg naar aanleiding van praktijkvoorbeelden. Analyse van de besproken praktijkvoorbeelden, leidt tot adviezen voor beleidsverbeteringen.

Programmalijn 5
Inzien
besturen, kwaliteit
en ambities

5

INZIEN

BESTUREN, KWALITEIT EN AMBITIES

one-tier bestuursmodel met 10 leden:
 - 8 uit de aangesloten schoolbesturen
 - onafhankelijke voorzitter
 - directeur bestuurder

geen gesprek zonder data, geen conclusie zonder verhaal

kwaliteitsverbetering door leren met en van elkaar binnen en tussen scholen

- de instandhouding en continuïteit van het samenwerkingsverband
- het realiseren van een samenhangend geheel aan ondersteuningsvoorzieningen tussen en binnen de scholen
 - de kwaliteit van de ondersteuningsvoorzieningen

De acht overige bestuursleden vormen het toezichthoudend deel van het bestuur, ook wel aangeduid als toezichthoudend bestuur (TB). Zij houden toezicht op de kaders van het ondersteuningsplan en de begroting. Verder zien zij toe op de financiële bedrijfsvoering, dat wil zeggen de rechtmatigheid en doelmatigheid van de verdeling, besteding en toewijzing van ondersteuningsmiddelen. Naast de toezichtfunctie vervullen de TB-leden ook de functie van sparringpartner en functioneert het TB als werkgever van de directeur-bestuurder.

Om de TB-leden in hun toezichthoudende rol in staat te stellen de juiste afwegingen te maken vanuit het collectief belang, is gekozen voor een toegevoegd en onafhankelijk voorzitter. Met een onafhankelijke voorzitter wordt tevens invulling gegeven aan extern toezicht (code goed bestuur en afspraken tussen onderwijsraden en het ministerie OCW). De voorzitter is volwaardig TB-lid en leidt de bestuursvergaderingen. In voorkomende situaties heeft de voorzitter volledig stemrecht.

De voorzitter ziet erop toe dat de belangen van alle stakeholders goed meegewogen worden in de besluitvorming binnen het samenwerkingsverband.

Het bestuur heeft een remuneratie commissie en een financiële auditcommissie ingesteld. De voorzitter maakt deel uit van de remuneratie commissie en geeft daarmee invulling aan de rol van werkgever van de directeur-bestuurder in gespreksvoering en remuneratie.

Sturingsmechanismen

Het samenwerkingsverband wordt collectief gevormd door het netwerk van scholen van voortgezet onderwijs in Barneveld en Veenendaal. De individuele scholen zijn autonoom op gebied van hun interne organi-

satie, ondersteunings- en onderwijsaanbod. De mate van professionaliteit en kwaliteit is een opdracht die is voorbehouden aan de onafhankelijke schoolbesturen. Gezamenlijk zijn de scholen verantwoordelijk voor een dekkend aanbod voor alle leerlingen. Het (ondersteunings)aanbod van de scholen is daar meteen van invloed op, mede bepaald door zowel kwaliteit als professionaliteit.

Het slagen van het geheel aan voorzieningen en activiteiten vraagt om een heldere visie inzake het sturen op de onderlinge relaties. Het gaat om de relaties tussen de scholen op verschillende niveaus. De zorgcoördinatoren zijn van groot belang bij het uitvoeren van de begeleiding en coördinatie van de ondersteuning. Hiervoor komt het platform zorgcoördinatoren regelmatig bijeen.

Het beleid, waarin zowel de belangen van de individuele scholen als de gezamenlijke doelstellingen op grond van het ondersteuningsplan worden afgewogen, komt tot stand binnen het directiecollectief. Dit collectief kent een formele status met bijbehorend reglement.

Om de doelstellingen van het samenwerkingsverband te realiseren is politieke dekking nodig. Naastgelegen beleidsterreinen (waaronder welzijn, jeugdhulp, leerlingvervoer, huisvesting) worden namelijk vanuit lokale en rijksoverheden bepaald. Hiertoe werkt het samenwerkingsverband samen met collega samenwerkingsverbanden, gemeenten en jeugdhulpaanbieders in de Food Valley. Zie [Programmalijs 4 pagina 43](#). Ook voert het samenwerkingsverband overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) met gemeenten. Ondersteunend aan dit regionaal OOGO vertegenwoordigt het samenwerkingsverband de belangen van het onderwijs in overleggen die gericht zijn op doorgaande ontwikkeling van het ondersteuningsaanbod.

Het samenwerkingsverband wil in het netwerk van scholen, gemeenten en jeugdhulpaanbieders van betekenis zijn door goed te agenderen en door beweging te brengen in een aanpak die 'waardierend onderzoekend' is en ruimte biedt voor meervoudige perspectieven.

Rol en verantwoordelijkheden directiecollectief

Het directiecollectief is een beleidsmatige adviesraad. Zijn functie ligt op gebieden waarin de afzonderlijke schoolondersteuningsprofielen (SOP's) niet voorzien. De directeur-bestuurder van het SWV betreft het directiecollectief bij de beleidsontwikkeling. Het directiecollectief heeft een actieve rol in de voorbereiding van het ondersteuningsplan en de daarbij behorende begroting. Gevraagd dan wel ongevoegd ontwikkelt het directiecollectief voorstellen voor het ondersteuningsplan richting de directeur-bestuurder.

Het directiecollectief adviseert de directeur-bestuurder over voorgestelde besluiten, die de directeur-bestuurder, volgens de bepalingen in het managementstatuut, aan het bestuur dient uit te brengen. Het directiecollectief fungeert als platform voor informatie-uitwisseling en afstemming van gezamenlijk schoolbeleid.

Het directiecollectief draagt medeverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid van het samenwerkingsverband en van het doen slagen van het ondersteuningsplan binnen de scholen. Het directiecollectief voorziet de directeur-bestuurder van informatie ten behoeve van het opstellen van managementrapportages over de voortgang.

De leden van het directiecollectief voorzien de directeur-bestuurder frequent van managementinformatie, waaronder de besteding van de middelen voor onderwijssteun (uit lumpsum en additionele middelen van het SWV) op schoolniveau.

Kwaliteitsmanagement

De directeur-bestuurder stelt, in nauwe afstemming met het directiecollectief, in het voorjaar van 2022 het handboek Kwaliteitsmanagement vast. Zoals beschreven bij de opbouw van dit document, wordt in dit handboek beschreven hoe het samenwerkingsverband de doelstellingen uit dit ondersteuningsplan, uitgewerkt in jaarplannen, gaat volgen, evalueren en bijstellen.

Inleiding

Het bestuur van Stichting samenwerkingsverband passend onderwijs VO Barneveld Veenendaal tracht volgens de code 'Goed Onderwijsbestuur VO' haar taak zorgvuldig te vervullen, vanuit het bewustzijn dat samenwerkingsverbanden 'interbestuurlijke organisaties zijn met een bovenbestuurlijke opdracht' (M. Dekkers, 2015).

Het bestuur is zich bewust van de noodzaak om zich als strategische partners tot elkaar te verhouden en wenst dat partnerschap in te vullen vanuit het Policy Governance Model.

Governance

Stichting samenwerkingsverband passend onderwijs VO Barneveld Veenendaal kent een one-tier bestuursmodel. Het bestuur bestaat uit tien leden: acht leden vanuit de aangesloten schoolbesturen, een onafhankelijk voorzitter en een directeur bestuurder.

De directeur-bestuurder voert het dagelijks bestuur (DB) van het samenwerkingsverband en is eindverantwoordelijk voor onder andere:

In het handboek Kwaliteitsmanagement worden geen concrete indicatoren benoemd. Het geeft antwoord op het 'hoe' van het meetbaar maken van doelstellingen en ambities. De concrete indicatoren worden benoemd in het activiteitenplan van ieder afzonderlijk jaar.

Daarnaast is er een vaste dataverzameling die gemonitord wordt vanuit het dashboard van het loket. Een verdere beschrijving van deze dataset is te vinden in

de bijlagen van het handboek Kwaliteitsmanagement. Bij het opstellen van het handboek is in samenspraak met het directeurencollectief en de leden van de werkgroep Kwaliteitsmanagement een aantal richtinggevend uitspraken geformuleerd over de wijze waarop we kwaliteitsmanagement in ons SWV willen vormgeven.

Richtinggevende uitspraak	Omschrijving
Ons kwaliteitsmanagement ondersteunt bij het realiseren van een passende plek voor iedere leerling.	In ons kwaliteitsbeleid is de 'bedoeling' te allen tijde te herleiden uit de gemaakte keuzes. De bedoeling: ieder kind een bij hem of haar passende plek.
Geen gesprek zonder data, geen conclusie zonder verhaal.	In het SWV worden (zowel kwantitatieve als kwalitatieve) gegevens verzameld. Deze vormen de bedding voor 'verhalen': een beschrijving van wat er gebeurt in het SWV. Deze verhalen vormen vervolgens de basis bij het (her)formuleren van doelstellingen voor in het OP. Andersom geldt: we verzamelen geen data 'omwille van de data'. Er moet een inhoudelijke reden zijn (lees: signalen) om bepaalde gegevens in beeld te brengen. Kortom, de verzamelde data (met verhaal erachter) moeten leiden tot een kwalitatieve verbetering.
Tegenover het ontvangen van middelen staat verantwoording over de kwaliteit van de ingezette middelen (lees: financiële middelen van SWV naar scholen).	We willen als (scholen van het) SWV inzichtelijk maken wat er gebeurt met de ondersteuningsmiddelen. De scholen geven inzicht in de besteding van de middelen. We maken hierbij gebruik van een combinatie van zogenaamde 'hard controls' (cijfers) en 'soft controls' (signalen, uitwisselingen, gesprekken). We streven ernaar ook inzicht te krijgen in het effect van de inzet van de middelen (doelmatigheid).
We zijn een lerende organisatie, we leren van en met elkaar.	Het SWV en de scholen worden sterker door van en met elkaar te leren. Daarbij wordt leren gezien als een constante in de kwaliteitsverbetering. Er wordt door onder andere 'spiegelbezoeken' (lees: onderlinge leer-bezoeken in het kader van waarderend onderzoeken), monitoring en verslaglegging informatie opgehaald. Op basis van deze informatie wordt op alle niveaus een actieve dialoog gevoerd met als doel om van elkaar te leren en de kwaliteit van passend onderwijs te verbeteren.
Het SWV voldoet (minimaal) aan het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs.	Het extern toezicht van de inspectie hanteert een eigen waarderingskader voor samenwerkingsverbanden. Het SWV scoort minimaal een voldoende op alle standaarden. Dit kader staat in bijlage 1 van het handboek Kwaliteitsmanagement.

Met het vaststellen van het handboek Kwaliteitsmanagement staan we aan het begin van het cyclisch volgen van onze (beoogde en behaalde) resultaten, onze plannen en ontwikkelingen. Dat vraagt de komende jaren nog aandacht van zowel het kantoor SWV als van de scholen.

Na het vaststellen van het handboek wordt in samenspraak met de directeur-bestuurder in het voorjaar van 2022 besloten welke verdere rol de werkgroep Kwaliteitsmanagement kan spelen bij de verdere implementatie van kwaliteitsmanagement.

Beleidsontwikkeling en kaderstelling

Het samenwerkingsverband hanteert een aantal reglementen die wettelijk verplicht zijn vanuit de wet voortgezet onderwijs en vanuit de algemene verordening gegevens bescherming.

Reglementen komen tot stand vanuit richtlijnen en toepassing van beleid. De reglementen worden ter advisering of instemming voorgelegd aan de ondersteuningsplanraad (en waar nodig de personele medezeggenschapsraad), goedgekeurd door het toezichthoudend bestuur en vastgesteld door de directeur-bestuurder. Eens per twee kalenderjaren evalueert het samenwerkingsverband de vastgestelde reglementen en deelt de uitkomsten van de evaluatie met de ondersteuningsplanraad. Waar nodig worden reglementen geactualiseerd op grond van gewijzigde richtlijnen en conclusies uit de evaluatie.

Verplichte reglementen zijn gepubliceerd op de website van het samenwerkingsverband, zodat geïnteresseerden beschikken over de meest actuele versie van het reglement.

De algemene lijn van het SWV bij het ontwikkelen van beleid is het inrichten van een werktafel waar input geleverd en besproken kan worden. Vanuit deze input wordt eerst een o-meting gedaan en een opdrachtbeschrijving geformuleerd. Vanuit en na bespreking hiervan in het directeurencollectief worden de verdere stappen in het beleidsproces ingericht, conform de afspraken die zijn opgenomen in het handboek kwaliteitsmanagement t.a.v. beleidsontwikkeling.

Planning en Control

Kaders

De kaders waarbinnen het financiële beleid van het samenwerkingsverband vo Barneveld-Veenendaal wordt vormgegeven zijn:

- de geldende regelingen voor de rijksbekostiging
- de wet- en regelgeving die van toepassing is op samenwerkingsverbanden passend onderwijs
- de keuzes die gemaakt zijn in dit ondersteuningsplan, met name met betrekking tot de ondersteuningsstructuur

Financieel beleid

Wij hanteren de volgende uitgangspunten voor ons financiële beleid:

- Het samenwerkingsverband zet de middelen beleidsrijk in. Vermogen wordt alleen aangehouden als minimaal benodigde risicobuffer. Die is vastgesteld op 3,5% van de totale baten. Dit komt overeen met de signaleringswaarde die het ministerie hanteert.
- De basisondersteuning wordt bekostigd uit de lumpsum van de scholen, aangevuld met een bijdrage van het samenwerkingsverband.
- Naast ondersteuning in geld levert het samenwerkingsverband ook ondersteuning in natura. Vanuit het samenwerkingsverband worden ambulante begeleiders ingezet in de scholen. Bij complexe begeleidingsvraagstukken worden loketmedewerkers als adviseur (soms bemiddelaar) ingezet.
- Het grootste deel van de ondersteuningsmiddelen wordt ingezet op de scholen. Daarmee geven de scholen hun extra ondersteuning vorm.
- De middelen worden verdeeld op basis van een allocatiemodel dat recht doet aan actuele ontwikkelingen.
- Bovenschoolse arrangementen worden bijna volledig bekostigd uit het ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband. Voor leerlingen van buiten de regio die van onze voorzieningen gebruik maken ontvangen wij bekostiging vanuit het samenwerkingsverband van herkomst. Incidenteel kan er sprake zijn van subsidies.
- Bij tijdelijke plaatsing op een collega vo-school of bij het vso geldt het principe "geld volgt leerling".

Planning en controlcyclus

De planning en controlcyclus is ingericht binnen de hiervoor genoemde wettelijke en beleidsmatige kaders. Het ondersteuningsplan is het vertrekpunt. Vervolgens wordt een meerjarenbegroting opgesteld. De eerste jaarschijf van de meerjarenbegroting is de jaarbegroting waarmee het lopende jaar gewerkt kan worden. Tussentijds wordt over de voortgang gerapporteerd, achteraf vindt verantwoording plaats in het jaarverslag. Naast financiële verantwoording is er op deze manier ook plaats voor het cyclisch risicomanagement. Ieder plan en iedere rapportage moet naast een inhoudelijke onderbouwing ook de elementen financiën, kansen en risico's, relevante data en andere stuurinformatie bevatten. Vooraf moet duidelijk zijn wanneer we tevreden zijn. We beogen een integrale benadering (zie het hoofdstuk over kwaliteitsmanagement).

Risicomanagement

In het voorjaar van 2020 is een uitgebreide risicoanalyse gehouden. Met de uitkomsten van deze analyse wordt het risicomanagement vorm gegeven. De uitkomsten van de risicoanalyse laten zich clusteren in de volgende drie thema's:

- Dekkend aanbod
- Afstemming met ketenpartners
- Interne processen, bedrijfsvoering samenwerkingsverband

Deze thema's staan ook centraal in dit Ondersteuningsplan 2022-2026. De grootste inhoudelijke en financiële uitdaging ligt in het beleidsrijk inzetten van de middelen in het verlengde van dit ondersteuningsplan, op een zodanige manier dat meer inclusief onderwijs wordt bevorderd waardoor de deelname aan het reguliere vo stijgt. Daarmee ontstaat vervolgens een financieel gezonde bedrijfsvoering. Een heldere interne en externe rolverdeling tussen het samenwerkingsverband en de ketenpartners en tussen het samenwerkingsverband en de deelnemende scholen moet hieraan bijdragen.

Risicomanagement wordt integraal onderdeel van de planning en controlcyclus.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting treft u aan als bijlage bij dit ondersteuningsplan. Jaarlijks is er een nieuwe meerjarenbegroting, deze vervangt dan de vorige versie.

Personeel

In 2020 is op basis van de risico-inventarisatie een stuurgroep ingericht om de duurzame inrichting van het samenwerkingsverband te onderzoeken en daarover adviezen op te stellen voor het toezichthoudend bestuur. Op grond van dat onderzoek is een rapport opgesteld en is besluitvorming voorbereid. Op 21 september 2021 is door het toezichthoudend bestuur goedgekeurd dat medewerkers van de interne (staf) organisatie, het loket, de ambulante begeleiders en de medewerkers van de bovenschoolse voorzieningen in dienst treden van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband stelt aan de bovenschoolse voorzieningen specialistische medewerkers ter beschikking, ten laste van de begroting van het SWV. Het SWV is de werkgever van deze mensen (cao vo) en verzorgt ook de werving, opleiding en professionalisering (het gaat om typen functionarissen en know-how die voor de school geen core-business zijn). Daarnaast zijn er docenten van de school zelf werkzaam in de bovenschoolse voorziening, en vakdocenten en avo-docenten in de bovenbouw.

De directeur-bestuurder van het SWV is de leidinggevende van genoemde medewerkers (het toezichthoudend bestuur is dat van de directeur-bestuurder). Ontwikkeling en beoordeling van de medewerkers vindt plaats op basis van functiebeschrijvingen en het afdoend, maar zo beknopt mogelijk, personeelsbeleid.

Binnen de scholen is veel expertise beschikbaar over allerlei onderwerpen. Bij de ontwikkeling van beleid en het uitvoeren van activiteiten wordt allereerst gekeken naar de mogelijkheid om met medewerkers van de scholen in eigen beheer zaken tot stand te brengen. Wanneer er onvoldoende capaciteit of kwaliteit is om de beoogde doelstellingen te realiseren, kan er gekozen worden tot inhuur. Voor het uitvoeren van opdrachten en ambities die we nu hebben, is formatie nodig binnen het kantoor van het samenwerkingsverband. Om beleid uit te voeren, wordt tijdig een beroep gedaan op formatieruimte van de benodigde expertise in de eigen scholen. Uitvoering van beleid formuleren we in de activiteitenplanning. Daarin wordt ook aangegeven hoeveel formatie van de scholen verwacht wordt.

Huisvesting

Wij vinden het van belang dat we een aanbod zo thuisnabij en schoolnabij mogelijk organiseren. We doen dat 'Gewoon waar het kan, speciaal waar dat nodig is'. Hierin werken de bestuurders van gespecialiseerd en regulier onderwijs samen. Voor wat er nu nog niet is, wordt bovenschoolse initiatief genomen om het te laten indalen binnen de scholen.

Een thuis- en schoolnabij aanbod in een passende onderwijshuisvesting draagt bij aan:

- kwaliteit van leven (inclusie in de maatschappij en onderwijs)
- vergroten van welzijn (thuisnabij, geen grote reisafstanden voor kwetsbare jongeren)

EN

- toename van participatie (aansluiting vanuit lokale onderwijsveld op lokale midden- en kleinbedrijf en optimale participatie)

Deze visie vraagt nauwe afstemming met de gemeenten als het gaat om de effecten voor huisvesting. We beseffen dat de huidige richtlijnen die vanuit de VNG gehanteerd worden onvoldoende rekening houden met de effecten van passend onderwijs. Praktische

effecten zijn nog niet meegenomen in de huisvestingsverordeningen. Denk bijvoorbeeld aan de vierkante meterbehoefte van een leerling met een ander ondersteuningsaanbod of aan de toenemende behoefte aan goede spreekruimte als jeugdhulp dichterbij school georganiseerd wordt.

Landelijk wordt daar aandacht voor gevraagd vanuit de onderwijsraden. Ook vanuit de regio FoodValley wordt dit onderwerp regelmatig geagendeerd in VNG-verband en bij het Ministerie van OCW.

Communicatie

De activiteiten van het SWV betreffen zowel die van 'het kantoor' als 'het collectief'. In de voorliggende jaren hebben we gemerkt dat de communicatie binnen een netwerkorganisatie specifieke aandacht heeft. Het gaat hierbij zowel om het communiceren van gemaakte afspraken aan overlegtafels of MDO's binnen de eigen organisatie als om het informeren van de organisaties binnen en buiten ons samenwerkingsverband over de activiteiten van het SWV als kantoor. Hierbij hebben we te maken met een diversiteit aan stakeholders. In het najaar van 2022 wordt een plan opgesteld voor de communicatie van het SWV als netwerkorganisatie en voor de vindbaarheid van en communicatie over gemaakte afspraken.

Bijlage

Terugblik 2019-2022: nadere toelichting op een aantal onderdelen

Evaluatie basisondersteuning

In juni 2021 is de basisondersteuning op de scholen voor de tweede maal geëvalueerd. De eerste evaluatie heeft in 2019 plaatsgevonden. De bespreking hiervan heeft op de separate scholen geleid tot een eenduidige definitie van basisondersteuning die door alle scholen aangenomen is.

Er is opnieuw een vragenlijst uitgezet op alle scholen onder docenten, ondersteuningscoördinatoren en directeuren.

De vragenlijst voor 2021 is gebaseerd op de vragenlijst uit 2019. Bij het actualiseren van de lijst is gekeken naar de opmerkingen van de respondenten in 2019. Die betroffen vooral het grote aantal detailvragen per onderwerp. In samenspraak met de werkgroep Kwaliteitsmanagement is de vragenlijst afgestemd op de aangenomen definitie uit 2019, waarbij het aantal vragen is gecomprimeerd. Dezelfde thema's zijn aangehouden.

Op 10 november 2021 zijn de resultaten van alle scholen plenair in het directeurencollectief besproken. Dit op verzoek van de scholen zelf, die in 2019 aangaven dat de resultaten plenair besproken konden worden i.p.v. separaat per school.

Uit de evaluatie blijkt dat op onderstaande drie vragen 100% is gescoord. Alle respondenten op alle scholen antwoordden met 'ja'.

- Ik weet dat ouders moeten instemmen met het handelingsgedeelte van het OPP
- Ik weet hoe de ondersteuningsstructuur voor leerlingbegeleiding werkt bij mij op school
- Ik weet wat er vanuit mijn rol van mij wordt verwacht bij de uitvoering van het verzuimbeleid

Tijdens de bespreking in het directeurencollectief is geconstateerd dat de basisondersteuning op de scholen redelijk tot goed op orde lijkt. Er blijken grote verschillen tussen de scholen in het aantal respondenten dat is benaderd en heeft gereageerd. Dit betekent dat de resultaten van deze evaluatie geen beeld opleveren, waaraan eenduidige conclusies verbonden kunnen worden. Dit heeft geleid tot een aantal aanbevelingen voor de volgende afname.

Bij de bespreking is verder een aantal onderwerpen aangewezen dat nader uitgediept wordt in het directeurencollectief. De resultaten uit de evaluatie bieden op deze onderwerpen aanleiding tot vervolgonderzoek. Dit betreft de volgende onderwerpen:

- sociaal-emotionele begeleiding
- hoe volgen we leerlingen?
- executieve functies
- professionaliteit docenten
- hoe bespreken we de resultaten in de school

Deze onderwerpen worden in 2022 geagendeerd voor het directeurencollectief. Concrete actiepunten worden geformuleerd als doelen inclusief indicatoren, conform de beschrijving in het handboek Kwaliteit.

In de volgende evaluatie basisondersteuning wordt dan meegenomen of de ingezette acties ook geleid hebben tot verandering op bovengenoemde terreinen. De resultaten van de meting in juni 2021 dienen daarbij als o-meting, met de genoemde kanttekeningen daarbij in aanmerking genomen.

Kwaliteitsmanagement

In 2019 heeft de Inspectie, volgend op haar bezoek aan het SWV, het volgende aangegeven: "Wanneer het samenwerkingsverband de verzamelde informatie analyseert en daar maatregelen ter verbetering of borging aan verbindt, is er sprake van een voldoende werkend systeem voor kwaliteitszorg. Zover is het nu nog niet. Daarvoor is het ook nodig dat de doelen in het nieuwe ondersteuningsplan [2019-2022 red.] duidelijk zijn geformuleerd om de data er aan te kunnen relateren en de mate van realisatie te bepalen."

Met deze herstelopdracht is het SWV aan de slag gegaan. Er is een vertaling gemaakt van de doelen van het ondersteuningsplan naar een jaarkalender om de benodigde gegevens op te halen. Bij de daadwerkelijke uitvoering hiervan, blijkt dat de scholen zeer uiteenlopend zijn georganiseerd op het gebied van kwaliteitsmanagement. Zowel wat betreft de betrokken medewerkers als de beschikbare data. In 2020 is een werkgroep ingericht met medewerkers van de scholen om hieraan in gezamenlijkheid te werken. Niet alle scholen hebben in eerste instantie

gehoor gegeven aan de oproep om iemand beschikbaar te stellen. Een breed scala aan functies is vertegenwoordigd in de werkgroep. De werkgroepleden zijn in zeer verschillende mate gefaciliteerd voor deze werkgroep. Vanuit het SWV participeert de onderwijskundige als interne projectleider. Er is ook een externe projectleider aangewezen.

De coronaperikelen werken vertragend op de daadwerkelijke start van deze werkgroep. In een (online) tussenevaluatie in december 2020 geeft de inspectie aan dat het SWV op de goede weg is, maar dat er nog onvoldoende resultaten beschikbaar zijn om te concluderen of aan de herstelopdracht is voldaan.

De werkgroep gaat in het voorjaar van 2021 van start en levert een bijdrage aan de evaluatie van de basisondersteuning. Daarnaast wordt de basis gelegd voor een kwaliteitsmanagement-systeem voor het gehele SWV, gebaseerd op het kwadrantenmodel zoals geadviseerd vanuit het Steunpunt Passend Onderwijs. In dezelfde periode worden door medewerkers van de projectgroep bijeenkomsten van het Steunpunt Passend Onderwijs bijgewoond over kwaliteitszorg. Voor de zomer wordt geconstateerd dat er onvoldoende werktijd beschikbaar is binnen de werkgroep om het model verder uit te werken. Daarnaast wordt geconstateerd dat er aanvullende expertise nodig is ten aanzien van kwaliteitsmanagement binnen samenwerkingsverbanden.

In het najaar van 2021 formuleren twee inhoudelijke experts van B&T met input vanuit de werkgroep een handboek Kwaliteitsmanagement. Hiervoor wordt op 4 oktober een startbijeenkomst met de werkgroepleden en de directies van alle scholen georganiseerd onder leiding van B&T. Naar aanleiding van de activiteiten op het gebied van het handboek komt het gesprek over kwaliteitsmanagement binnen het SWV en de scholen goed op gang, hetgeen ook een groot aantal vragen oplevert. Parallel aan de samenstelling van het handboek leggen de interne en externe projectleider bezoeken af aan elke school om de vragen en aandachtspunten per school te inventariseren. Dit leidt tot een goede inbedding van het handboek (in wording) en een voorspelbaar traject. In het voorjaar van 2022 heeft het directeurencollectief het ontworpen handboek vastgesteld.

Met andere ogen

November 2018 verscheen een onderzoeksrapport van de hand van René Peters met de veelzeggende titel 'Met Andere Ogen'. In opdracht van een consortium van partijen, waarin ouders, onderwijs, jeugdhulp en overheden zijn vertegenwoordigd, hield Peters een aantal interviews over het onderwerp onderwijs-jeugdhulp. In maart 2019 vormde de bespreking van dat rapport in het OOGO in de FoodValley aanleiding voor een intentieverklaring vanuit alle betrokken bestuurders. Samen werken en uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het rapport 'Met Andere Ogen' was het uitgangspunt. Een reeks van activiteiten volgde; we ontdekten dat we binnen de regio al heel wat aanbevelingen konden concretiseren. In de zomer van 2019 deden we als regio mee om als inspiratieregio erkend te worden. In oktober 2019 waren we één van de elf geselecteerde regio's in Nederland om de 'Aanpak Met Andere Ogen' uit te voeren.

Deze aanpak bestond uit het vormen van leergemeenschappen waar praktijkvoorbeelden uit het hele land met elkaar worden uitgewisseld. De uitwisselingen op vijf thema's resulteerden in leerbare elementen, die uniform te delen zijn met andere regio's in Nederland.

'Aanpak Met Andere Ogen' heeft een beweging in gang gezet met als doel een betere afstemming, samenwerking én verbindende afspraken tussen stakeholders in de regio's. Gaandeweg zijn meer regio's aangesloten, leergemeenschappen verbreed en is een netwerk van bestuurlijke ambassadeurs gevormd om te agenderen, goede voorbeelden in uitvoering te nemen en al doende te werken aan betere aansluiting van onderwijs en jeugdhulp. Vanuit onze regio hebben zowel gemeenten als samenwerkingsverbanden samen opgetrokken om deel te nemen aan de leergemeenschappen. Deze hadden als thema 'Monitoring op data', 'Komen tot bindende afspraken', 'Realiseren van poreuze randen tussen onderwijs en jeugdhulp', 'Onderwijs-zorg arrangementen' en 'Positief jeugdbeleid en preventie'. De ambitie om samen te komen tot gelijktijdig en doelmatig beleid, hebben in de FoodValley geleid tot de gezamenlijke regionale focus agenda jeugd en onderwijs (november 2021). De regio was een voorhoederegio voor de monitoring op data en wil dat na een periode van 'beperkende

Bijlage

Arrangementen Nieuwkomers

maatregelen' waarbij het waarborgen van de privacy centraal stond, weer voortvarend oppakken in 2022. Ons samenwerkingsverband is samen met SWV PO Berséba en Aspectu trekker om de data van de samenwerkingsverbanden met die van de beschikkingen jeugdhulp te combineren tot een geanonimiseerd data-dashboard jeugd en onderwijs tbv ieder schoolbestuur, gemeente en SWV in de FoodValley om samen de kinderen nog beter te ondersteunen.

Meer informatie en zowel tussenrapporten als het eindrapport zijn te vinden op de website aanpakmetandereogen.nl

De MAO beweging is inmiddels niet meer weg te denken uit de landelijke afstemming en vormt een werkatelier voor de uitrol van de hervormingsagenda jeugd, als uitwerking van het coalitie-akkoord.

Als we nu niet gaan doen wat we afspreken, ten aanzien van het samenwerken tussen onderwijs en jeugdhulp, dan slaan we de plank mis. Dat ontnemt kinderen de kans om te ontwikkelen en leidt tot grotere uitgaven op gebied van jeugdhulp

(Jouke-Douwe de Vries, wethouder Sociaal Domein en Onderwijs Noardeast-Fryslân)

In de Werkgroep Nieuwkomers zijn de volgende arrangementen uitgewerkt:

1. Arrangement nieuwkomers ISK

Nieuwkomers die instromen in het ISK hebben in sommige gevallen baat bij een verlengd verblijf op de ISK om een goede uitstroom richting het V(S)O te bevorderen. De nieuwkomersbesteding die de ISK voor de leerling ontvangt van de overheid duurt twee jaar en gaat in vanaf de eerste dag dat de leerling in Nederland is. Leerlingen met een Nederlands paspoort die instromen in een ISK komen niet in aanmerking voor de regeling vanuit de overheid.

ISK Barneveld, Wageningen en Ede kunnen een beargumenteerde aanvraag bij het SWV indienen voor leerlingen die niet in aanmerking komen voor de nieuwkomersbesteding of voor leerlingen die baat hebben bij een verlengd verblijf in de ISK. Voorwaarde is dat de leerling, na verblijf in de ISK, uitstroomt naar een V(S)O school binnen de regio van het SWV.

NB. In de bijlage 'NPO-regeling Nieuwkomers' is het besluit van de overheid opgenomen over de extra besteding per nieuwkomer vanuit de NPO-regeling in het kader van de coronacrisis. Voor nieuwkomers die tussen 1 april 2020 en 1 april 2021 korter dan 2 jaar in Nederland waren en die in de Internationale Schakelklas (ISK) of in het reguliere onderwijs zaten, is er budget beschikbaar om hen langer te kunnen ondersteunen. Door de inzet van deze gelden kan ook een verlengd verblijf in de ISK bekostigd worden. Deze regeling geldt niet voor nieuwkomers met een Nederlandse nationaliteit en niet voor nieuwkomers die tussen 1 april 2020 en 1 april 2021 langer dan 2 jaar in Nederland waren. De ISK's dienen voor leerlingen die niet in de tijdelijke regeling van de overheid vallen, het nieuwkomers arrangement ISK bij het Samenwerkingsverband in. Zij houden in hun eigen administratie het totale aantal nieuwkomers bij dat een verlenging nodig heeft gehad.

2. Groepsarrangement nieuwkomers VO

Om de overgang van de ISK naar de V(S)O-school te bevorderen, heeft de VO-school de mogelijkheid om voor een leerling een Groepsarrangement nieuwkomers VO aan te vragen. Het groepsarrangement gaat uit van een gemiddelde groepsgrootte van drie leerlingen die allen op hetzelfde niveau ondersteuning nodig hebben op het gebied van de Nederlandse taal. Het arrangement wordt toegekend voor 26 weken met de mogelijkheid tot een

eenmalige verlenging. De desbetreffende V(S)O-school heeft de mogelijkheid ondersteuning aan te vragen in menskracht of in financiële middelen.

3. Nieuwkomers arrangement VO

Om de overgang van de ISK naar de V(S)O-school te bevorderen, heeft de VO-school de mogelijkheid om voor een leerling een Nieuwkomersarrangement VO aan te vragen. Dit betreft een arrangement voor individuele ondersteuning. In de aanvraag moet beargumenteerd worden waarom de leerling individuele ondersteuning nodig heeft en op welk gebied de ondersteuning aangevraagd wordt. De V(S)O school heeft de mogelijkheid ondersteuning aan te vragen op het gebied van NT2, ambulante begeleiding of educatie aan docenten. Het arrangement wordt toegekend voor 26 weken met de mogelijkheid tot een eenmalige verlenging. De desbetreffende V(S)O-school heeft de mogelijkheid ondersteuning aan te vragen in menskracht of in financiële middelen.

4. Nieuwkomers arrangement Praktijkonderwijs

Voor leerlingen die vanuit de ISK instromen in het Praktijkonderwijs is het Nieuwkomers arrangement Praktijkonderwijs opgezet. De leerlingen wordt ingeschreven op het VMBO-BBL, waardoor de leerling de rijksbesteding ontvangt vanuit de overheid. Het SWV vult dit budget aan tot de besteding die een leerling met een TLV PrO ontvangt. De leerling volgt het reguliere programma op het Praktijkonderwijs. Achterliggende reden voor dit arrangement betreft het feit dat nieuwkomers in het land van oorsprong in sommige gevallen weinig onderwijs hebben ontvangen en bij uitstroom van de ISK naar het Praktijkonderwijs de mogelijkheid blijft bestaan voor opstroom naar VMBO-BBL of VMBO-KBL. Na een jaar wordt het arrangement omgezet naar een TLV PrO als blijkt dat de leerling het beste thuis is op het PrO.

Aantallen aanvragen vanaf schooljaar 2018-2019 t/m einde schooljaar 2020-2021

Arrangement Nieuwkomers ISK	32
Groepsarrangement nieuwkomers VO	45
Nieuwkomers arrangement VO	12
Nieuwkomers arrangement Praktijkonderwijs	10

Bijlage

Arrangementen Meer- en hoogbegaafde leerlingen

De arrangementen voor meer- en hoogbegaafde leerlingen zijn uitgebreid beschreven in de notitie 'Beschrijving arrangementen hoogbegaafdheid' van het SWV. Het betreft de volgende arrangementen:

- Startarrangement. Gesprekken met een leerling om de ondersteuningsvraag en -behoeften van de leerling uit te diepen en te formuleren. Dit arrangement wordt geboden vanuit de basisondersteuning van de school. Indien uit het startarrangement blijkt dat de leerling meer ondersteuning nodig heeft dan de basisondersteuning van de school biedt, kan een arrangement bij het SWV worden aangevraagd om de leerling zodoende meer te kunnen ondersteunen:
 - Arrangementen A1 t/m A3, begeleiding door een hoogbegaafdheidsdeskundige. Individuele begeleiding voor (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen. Deze arrangementen lopen op in duur, afhankelijk van de ernst van de problematiek.
 - Arrangement B, groepsbegeleiding door hoogbegaafdheidsdeskundige. Dit is nog in ontwikkeling.
- Hiervoor zullen na het eerste jaar waarin gewerkt wordt met de arrangementen (schooljaar 2021-2022) eerst de bevindingen vanuit de arrangementen A worden geanalyseerd.
- Arrangement C, deelname Junior College. Tussentijd voor leerlingen die de basisschool (versneld) doorlopen hebben, maar nog niet toe zijn aan het voortgezet onderwijs.
 - Arrangement D, groepsarrangement executieve functies PO-VO Ichthus College. Een met name preventief programma waarin leerlingen werken aan hun executieve vaardigheden om latere uitval in het VO te verminderen.
 - Arrangement E, plaatsing op tussenvoorziening Binnenboord. Voorziening voor (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen die dreigen vast te lopen/af te haken binnen regulier onderwijs of al reeds thuis zijn komen te zitten omdat zij de aansluiting met het onderwijs zijn kwijtgeraakt.

Bijlage

Toelichting schoolpilots

Pilot Ichthus College

Vanuit deze gesprekken is op het Ichthus College in het schooljaar 2021-2022 een pilot opgestart, gericht op het ondersteunen van de doelgroep leerlingen (meisjes) uit VWO 4, 5 en 6. Zij lijken ogenschijnlijk vlekkeloos door de eerste schooljaren van het VO te komen. Toch dreigen zij in VWO 4, 5 en 6 toch uit te vallen, wat o.a. leidt tot een groot aantal verwijzingen richting de (specialistische) GGZ. Dit blijkt een landelijk en actueel probleem te zijn. Het is daarom van groot belang om zichtbaar te maken waar de ondersteuningsbehoeften liggen, hoe dit in een zo vroeg mogelijk stadium gesignaleerd kan worden en welke acties hierop genomen moeten worden. In de zomer van 2021 zijn daarom door het SWV diverse leerlingen geïnterviewd die in het schooljaar 2020-2021 gebruik hebben gemaakt van het 'mentor plusaanbod'. Daaruit is duidelijk geworden wat de precieze ondersteuningsbehoeften van deze doelgroep zijn en welke elementen in het huidige aanbod kunnen helpen of wel kunnen worden gemist. Een drietal thema's die uit alle interviews naar voren zijn gekomen: (basis)houding van docenten, contact maken/ beschikbaarheid en planning / leren leren. Met behulp van deze informatie is in het najaar 2021 een werkatelier georganiseerd, met als doel de pilot verder vorm te kunnen gaan geven en te brainstormen over hoe gebruik gemaakt kan worden van de gegevens vanuit de interviews (zie 'document uitwerking werkatelier Ichthus College 10-11-2021').

Pilot de Meerwaarde

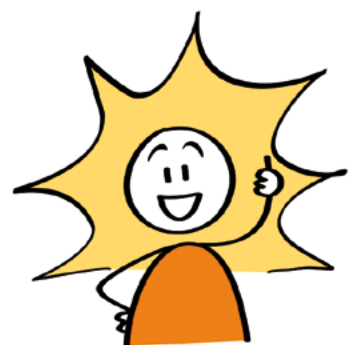
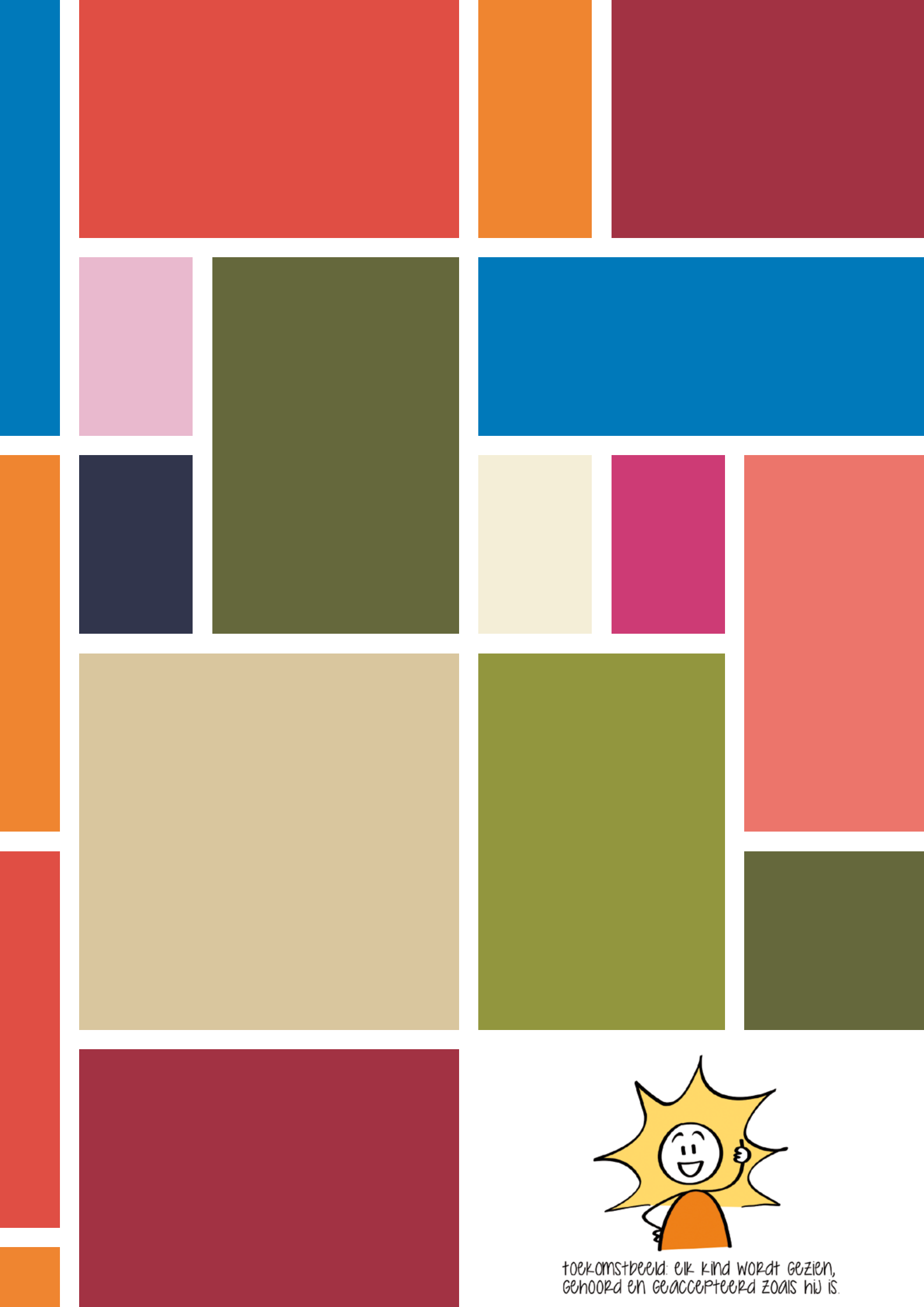
Op de Meerwaarde heeft men op dit moment te maken met een groot aantal jeugdhulpaanbieders met allemaal hun eigen werkwijze, wat samenwerking bemoeilijkt. Het terugdringen van het aantal jeugdzorgaanbieders is niet zozeer het doel, maar onze

focus ligt op meer context- en systeemgericht werken, waarin ook de samenwerking met ouders een grote rol speelt (zie ook punt 4). In het onderwijs is hier vaak niet vanzelfsprekend aandacht voor, terwijl oog hebben voor de context en het bijbehorende systeem rondom een leerling juist zo ontzettend belangrijk is. In onze huidige maatschappij wordt de oorzaak van afwijkend gedrag vaak in het kind gezocht ("het heeft dyslexie, adhd of is depressief"). Dat leidt af van de vraag wat we in de omgeving van het kind kunnen aanpassen of veranderen, zodat er geen sprake meer is van een probleem. Door opvallend gedrag van kinderen niet (direct) als problematisch te bestempelen maar aandacht te besteden aan de context en de focus te leggen op kansen en krachten, kunnen we veel onnodige doorverwijzingen voorkomen - en zo een enorm verschil maken. Als de gemeenten, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp beter met elkaar samenwerken, kunnen we een context creëren waarin ieder kind groeit.³

Om dit te kunnen bewerkstelligen is er een externe adviseur vanuit de Meerwaarde ingeschakeld die hierin met hen zal optrekken. Vanuit het SWV 25-11 zal de OG'er meedenken binnen dit proces. Vragen die hierbij centraal staan zijn:

- hoe kunnen we vroegtijdig de juiste hulp inschakelen?
- hoe kunnen we optimaal met de diverse jeugdhulpaanbieders samenwerken?
- hoe kunnen we hierbij zoveel mogelijk aansluiten bij 'het normale leven' en
- écht samenwerken met ouders?

³Bert Wienen

toekomstbeeld: elk kind wordt gezien,
gehoord en geaccepteerd zoals hij is.